

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LIV. ÉVFOLYAM, 2014. 10. SZÁM

A jövő húzóágazata lehet

Dr. Farkas Hilda, a KSZGYSZ ügyvezető igazgatója
a környezetipar kilátásairól (12–14. oldal)

Ilyen volt 2014, ilyen lehet 2015
Öt alelnök értékelése

(2., 5–8. oldal)

Generációs felmérés:
ellentét és együttműködés

15–17. oldal

A „nőiesebb” vezetői
stílusú a jövő

19. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Orbán Viktor: A magyar gazdasági modell működik 3
 Milyen volt 2014 és milyen lehet 2015? (Miklós László, dr. Niklai Ákos, Takács János, Lakatos Péter) 5
 Ilyen lesz a jövő az Ericsson szerint . . .10

CÍMLAPINTERJÚ

- Környezetipar: a jövő húzóágazata . . .12

NAPIRENDE

- Generációs felmérés: együttműködés, bizalom, tisztelet 15
 Legjobb Munkahelyek 2014-ben 18
 A „nőiesebb” vezetői stílusú a jövő . . .19

MGYOSZ-HÍREK

- Egy programnak vége, jöhet a folytatás 20

EURÓPAI UNIÓ

- Beruházási offenzíva munkahelyekért és növekedésért 22
 A magyar rászorulóknak 93,8 millió eurós EU-támogatás jut 24
 Tönkretethetik a kisebb cégeket az új uniós áfaszabályok? 25

KÖNYVJELZŐ

- Az európai építészet története
 Lépcsőházak és előcsarnokok művészete 26

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Abonyi Brigitta

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Dr. Orosz Csaba
Az MGYOSZ alelnöke

„A kkv-k kreatív, képzett emberek nélkül nem lesznek versenyképesek.”

2015: a kérdőjelek éve

Három választás volt 2014-ben, ez rányomta bélyegét a gazdasági teljesítményre is. A kormány kétharmados felhatalmazás birtokában dolgozhat, ami azt jelzi, Magyarországon a szavazók többsége tudatosan vagy tudatlanul a korábbi gazdaságpolitika folytatását támogatta. Ezt nekünk, üzletembereknek tudomásul kell vennünk, s arra törekednünk, hogy a magyar gazdaság versenyképességének erősítése legyen a meghatározó a makrodöntéseknél. Nem bánánk – sőt, kifejezetten szeretnénk –, ha a döntés előkészítésbe az üzleti szakmai szervezeteket, így az MGYOSZ-t is bevonnák, s a szakmai véleményeket meghallgatnák.

Számomra e pillanatban a kérdőjelek éve 2015. Sok elemet látok bizonytalanul, de csak néhányat emelnék ki. A kiszámítható gazdaságpolitikát tartom a legfontosabbnak, ugyanakkor az előjelek alapján némileg bizonytalanul is. Nem szabad egy-két nap vagy hét alatt a gazdaságot alapvetően meghatározó törvényeket minden egyeztetés nélkül elfogadtatni! Már nincs válság, semmi sem indokolja a túlhajszolt, ezért gyakran hibákkal elfogadott törvénykezést.

Kérdéses az is, hogy a mind nagyobb állami tulajdonnal működő magyar bankrendszer hogyan fog dolgozni a gyakorlatban. Azt láttuk, hogy válság idején a külföldi tulajdonosok megerősítették a magyar tulajdonukat is, tehát nem volt krach, de vajon az állam mire lesz képes? A MKB, majd a Budapest Bank állami tulajdonba vétele miként változtatja meg a hitelezési gyakorlatot? Vajon lesz elég tőkájük ezeknek a pénzintézeteknek?

Az Európai Unió 2014-2020 között mintegy 8 ezer milliárd forintos keretet biztosít Magyarországnak. Mikor indulnak be teljes gőzzel a pályázatok? S ha beindulnak, lesz elég tőkeerős jelentkező? Az EU-pénzekhez ugyanis önrészt is kell biztosítani, nagyjából 4 ezer milliárd forintnyi értékben. Ennek jó része hitelből fedezhető, de meglesz a bankoknak erre a pénzügyi forrása? Ha igen, akkor nagy tempóval beindulhatnak a fejlesztések. A közlekedési ágazatban például korszerűsíteni kellene a vasutat, a metrót gépészetileg, de a többi közlekedési vállalat is fejlesztésre szorul.

Alapkérdés, miként alakul a magyar gazdaság versenyképessége. Ebben meghatározó a képzés, képzettség, és a fekete-szürke gazdaság mérete, ezen belül a törvényes foglalkoztatottság. Nem állunk jól. Én már 2004-ben szóvá tettem, éppen a *Magyar Gyáriparban*, hogy a fekete-szürke gazdaság évente mintegy 1500 milliárdnyi bevételkiesést okoz az államnak. Nem jutottunk előre. A kkv-knál ma is hasonló a helyzet: sokan nem lennének versenyképesek, ha a szabályokat betartva foglalkoztatnának embereket. Most jöttem haza Németországból: némi túlzással, azt mondhatom, minden második szolgáltatónál magyar szakemberrel találkoztam. Vagyis a versenyképes munkaerő külföldre távozik, itthon pedig a kevésbé képzett, kevésbé kreatív emberek maradnak. Ez nagy gond. A multik elvannak a betanított munkaerővel is, a kkv-k viszont kreatív, képzett emberek nélkül nem lesznek versenyképesek. Van tehát mit tennie a jövő évben is a gazdaságpolitikának.

ORBÁN VIKTOR: A MAGYAR GAZDASÁGI MODELL MŰKÖDIK

A magyar gazdasági modell bizonyította, hogy a kétkedőknek nincs igazuk – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a *Bloomberg* amerikai hírügynökségnek adott interjújában. A *Tanjug* szerb hírügynökségnek azt nyilatkozta, hogy a gazdasági növekedés érdekében át kell lépni néhány hagyományos gazdasági dogmán.

A magyar kormányfő úgy fogalmazott, hogy a gazdasági növekedés 3 százalékos mértékű, és az, hogy a költségvetési hiány az Európai Unió által meghatározott korlát alatt van, igazolta, hogy gazdaságpolitikája működik. „Ezt magyar modellnek nevezzük, és olyan mint egy dongó. A tudósok szerint súlya, mérete és szárnyfesztségé miatt a dongó nem lenne képes repülni, de mégis repül” – mondta az *MTI* által december 15-én ismertetett interjúban. Kiemelte a gazdasági bővülést, a csökkenő munkanélküliséget és a szilárd költségvetést, nem értett egyet viszont azokkal a statisztikákkal, amelyek szerint az országban nőtt a szegénység és csökkentek a közvetlen külföldi befektetések.

Orbán Viktor elmondta, hogy a kormány vissza akarja szerezni Magyarország befektetői besorolását, és azt tervezi, hogy legkésőbb 2017-ben csökkenti a bankadó mértékét és már jövőre felülvizsgálhat más adókat is. Szavai szerint a bankadóról azt követően születik majd döntés, hogy fokozatosan kivezetik a devizaalapú jelzálogot, és függ a hitelezők bővülő hitelkínálatától is. „Tárgyalásban állunk a bankszektoral a bankadó mértékének normalizálásáról, mert az rendkívül magas Magyarországon” – mondta a miniszterelnök.

„Ez 2016 vagy 2017 körül válik lehetővé, ha jó megállapodást kötünk, amire nagyobb az esély, mint bármikor a 2010-es hatalomra kerülésünk óta” – tette hozzá. A több milliárd dollárnyi devizahitel 2015 közepéig való forintba való átváltása és a külföldi fizetőeszközök részarányának csökkenése az államadósságban Orbán Viktor szerint csökkenteni fogja a külső sebezhetőséget és növelni fogja „a monetáris politika manőverezési terét... Meg kell néznünk a közvetlen külföldi beruházások dinamikáját, és az minden évben javul. Senkit sem akarunk kiszorítani, az ágazati adókat azért vezettük be, hogy nagyobbak legyenek az állami bevételek, nem azért, hogy kisebbek” – fogalmazott.

A miniszterelnök szerint a kormány „keresi” azt a pillanatot, amikor csökkentheti majd az adókat. Mint mondta, arról folyik a vita, hogy ezt a jövő év közepén vagy 2016-ban kell-e megtenni. Orbán Viktor elmondta, hogy a kormány a Budapest Bank és az MKB Bank idei megvásárlása után is további banktulajdon megvásárlására törekszik. A cél az, hogy bankszektorban a magyar tulajdon 50 százalék fölé emelkedjen, aminek a kormány szerint fel kell lendítenie a hitelezést.

A szolgáltatók akvizíciójával, így az E.ON gáztároló létesítményeinek felvásárlásá-

VARGA: A MAGYAR GAZDASÁG NÖVEKEDÉSÉRE ÉPÍT A 2015. ÉVI BÜDZSÉ

Miután a parlament elfogadta a 2015. évi költségvetést, Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter kiemelte: amellett, hogy a kormány három legfontosabb céljának – családok megerősítése, munkahelyteremtés, gazdasági növekedés – elérését segíti a törvény, a devizahitelek kivezetésével és a bankok elszámoltatásával „egy régóta húzódó problémát is orvosol”, és megőrzi az eddig elért eredményeket. A kormány az idei évre várt 3,2 százalékos gazdasági növekedés után 2015-re 2,5 százalékos növekedést vár, emellett 2,4 százalékos európai uniós módszertan szerinti hiánnyal és a stabilitási törvény szerinti 75,4 százalékos jövő évi GDP-arányos államadóssággal számol.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ: KÉT SZÁZALÉKOS NÖVEKEDÉS 2015-BEN

Idén 3,2, jövőre 2 százalékos növekedést vár Magyarországon a GKI Gazdaságkutató Zrt., amely 2014-re stagnáló inflációval, 2015-ben pedig 2 százalékos fogyasztói áremelkedéssel számol. A GKI előrejelzése szerint 2014-ben és 2015-ben is – ha nem is pontosan a költségvetési törvény által előírt folyamatok révén –, de teljesülni fog a tervezett 3 százalékos GDP-arányos államháztartási hiány. A GKI szerint bár 2014-ben látványosan, 5 százalékkal emelkedik a foglalkoztatás és éves átlagban 10,2-ről 7,8 százalék körülre csökken a munkanélküliség, ez félrevezető. A valódi – Magyarországon dolgozó, nem közmunkás – munkavállalók számának növekedése lényegesen kisebb a statisztikailag kimutatottnál. Vértés András szerint 2015-ben legfeljebb 1 százalékos foglalkoztatásbővülés és 7,5 százalékos munkanélküliség várható, részben a közmunka további kiterjesztése, a szociális segély szinte megszüntetése következtében.

val ellentétben a kormány azt tervezi, hogy a két bankot három éven belül el fogja adni, mert Orbán Viktor szerint a kormány tudatában van Szlovénia példájának, amely 3,2 milliárd dollárt fordított a rosszul vezetett állami tulajdonú bankok megmentésére. „A szlovén példa értékes és veszélyes tapasztalat. Ezért vagyunk óvatosak” – mondta.

A kormányfő védelmébe vette a „jólétiről a munkaalapúvá” való átalakulás programját, rámutatva, hogy a közmunka csökkentette a munkanélküliséget, és az abban részt vevők bére több mint a duplája lehet a segélynek. Úgy vélte, a szegénységgel kapcsolatos nemzetközi statisztikák félrevezetőek lehetnek, mert azok nem veszik figyelembe az olyan, nem pénzalapú támogatást, mint az ingyenes tankönyvek és iskolai étkeztetés biztosítása. „Nem értünk egyet a szegénység tendenciájának alakulására vonatkozó megállapításokkal. A tendencia nagyon jó. Senki sem elégedett a jelenlegi helyzettel. És annak megvitatása, hogy mit lehetne jobban csinálni, hasznos vita” – nyilatkozott.

Orbán Viktor kijelentette, hogy a jövőbeni kormányzati lépések tovább csökkenthetik majd a Fidesz népszerűségét. A miniszterelnök kitért a külföldi fenyegetettségre is: mint mondta a Kremlnek az Ukrajna miatti EU-szankciókért való megtorlása az oroszországi export 17 százalékába kerül Magyarországnak. A kormányfő nem zárja ki a forint elleni spekulatív támadásokat, mint amelyet 2011-ben sikerült túlélnie. „A közgazdászok azt mondják, be tudják bizonyítani, hogy annak alapján, amit teszünk nem tudunk ilyen sok célt megvalósítani, hogy nem tudunk egy virágzó, növekvő, munkahelyteremtő gazdaságot létrehozni. A valóság az, hogy tudunk” – mondta Orbán Viktor.

Orbán Viktor a belgrádi Kína–Közép-Kelet-Európa csúcstalálkozó előtt a *Tanjug* szerb hírügynökség megkeresésére is adott helyzetelemzést. Az *MTI* által december 14-én közölt szöveg szerint a magyar kormányfő kiemelte: Európában általánosan elfogadott az az elképzelés, hogy néhány éven belül Közép-Európa válik az Európai Unió növekedésének mozgatórugójává.

Orbán Viktor azt írta, az utóbbi néhány évben Magyarország a közép-európai régió vezető országává vált, szigorú költségvetési fegyelem mellett is az egyik legna-

gyobb gazdasági növekedést produkáló állam lett. Nemcsak, hogy kiléptünk a pénzügyi válságból, hanem a hozzáállásunkon is változtattunk, és már nem problémaként, hanem lehetőségként gondoltunk a válságra – fogalmazott a miniszterelnök, hozzátéve, Magyarország politikai stabilitása a bizonyíték arra, hogy nemcsak túléltek a válságot, hanem meg is tudunk erősödni a nehéz időszak alatt.

2010-ig a magyar államadósság a GDP 85 százalékára nőtt, míg a költségvetési hiány elérte a 7 százalékot, bonyolult, progresszív adózási rendszerünk volt, amely azokat büntette, akik többet akartak dolgozni vagy több embert szerettek volna foglalkoztatni. Úgy láttuk, hogy még a strukturális reformok sem elegendőek – hangsúlyozta Orbán Viktor.

Átszervezésre és Magyarország teljes megújítására volt szükség – tette hozzá. „Először is igazságosan kellett elosztanunk a terheket, ezért megfeleztük a politikai elitet: 50 százalékkal csökkentettük a miniszterek, a parlamenti képviselők és az önkormányzati képviselők számát” – emelte ki. Orbán Viktor a szerb hírügynökségnek írt az új adónemekről, a 16 százalékos egységes szja-kulcsról, valamint arról, hogyan segítette a kormány 900 ezer ember munkába állítását. Mindezeknek köszönhetően Magyarország az egyik legnagyobb gazdasági növekedést tudta felmutatni az EU-országok közül, az év végéig 3 százalékos növekedésre számít a magyar kormányfő. Az ipari termelés 8,6 százalékkal, az építőipar 18 százalékkal, a beruházások száma pedig 21 százalékkal nőtt – tette hozzá. Azt is hangsúlyozta, hogy 22 éve nem tapasztalt foglalkoztatási csúcsot ért el az ország, jelenleg több mint 4,1 millió embernek van munkája. „Azonban még mindig nem vagyunk elégedettek” – fogalmazott a kormányfő, hozzátéve: a cél az, hogy a foglalkoztatottak száma elérje az 5 milliót.

Összegzésként a kormányfő megállapította: „Magyarország bebizonyította, hogy egyes hagyományos gazdasági dogmákon át kell lépni. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a gazdasági növekedést lehet ösztönözni, lehet új munkahelyeket teremteni, lehet küzdeni az államadósság és a magas költségvetési hiány ellen” - írta Orbán Viktor a *Tanjugnak*.

Milyen volt **2014** és milyen lehet **2015**?

A munkaerő minősége egyre fontosabb versenyképesség-befolyásoló tényező – talán ez az egyik legfontosabb megállapítás, amit az MGYOSZ alelnökei megfogalmaztak szokásos év végi körkérdésünkre. Sőt, egyre inkább úgy látják, hogy ez most már inkább rontja esélyeinket, részben a nem megfelelő képzés, részben a külföldre távozók nagy száma miatt. Persze, most is megfogalmazódott a kiszámítható gazdaságpolitikára és a konzultációra való igény is.

Miklós László: Nem az olcsó energia, hanem a versenyképesség növelése a felzárkózás kulcsa

2014 összességében jó év volt, az elmúlt néhány év legjobb eredményét hozta a magyar gazdaságnak és a munkavállalóknak is. Folytatódott a 2013 második felében megkezdődött, európai mércével mérve is számottevő gazdasági növekedés. Már nemcsak az export húzta a gazdaságot, hanem dinamikusabban nőttek a beruházások, kiugró volt az építőipar növekedése, de lényegében a gazdaság minden ágazatának teljesítménye javult. Bővült a kiskereskedelmi forgalom, javult a foglalkoztatottság, csökkent a munkanélküliség, lényegében nincs infláció és a reálkeresetek is már második éve növekednek, ennek megfelelően a fogyasztás nyolc éve nem látott ütemben, mintegy 2 százalékkal bővül. Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy az államháztartás hiánya a tervezett szint alatt maradjon, sőt valószínűleg a GDP arányos államadósság is csökken.

Kétségtelen, hogy a jó eredményben fontos szerepe van a korábbi nagy autóiipari beruházások felfutásának, az európai uniós pénzek koncentrált és időzített felhasználásának és a választási év gazdaságpolitikájának, de mindez nem csökkenti az elért eredmények értékét. A várhatóan csökkenő növekedési dinamika ellenére is van okunk a bizakodásra, mert a kormány elkötelezett a javuló makrogazdasági egyensúly fenntartása, az újraelosztás és az államadósság GDP-arányos szint-

Miklós László,
az MGYOSZ alelnöke

„Az a kérdés, sikerül-e összhangot találni a gyors technológiai és piaci változásokkal szembenéző vállalatok és az átrendeződő világgazdasági erőterben az országnak új modellt kereső magyar kormányzat törekvései között, és javul-e a kiszámíthatóság?”

jének csökkentése mellett. Mindez elvezethet oda, hogy ha a kormány cselekvésének kiszámíthatósága javul, a nagy hitelminősítő intézmények is javítják az ország kockázati besorolását, amely nem csak az államadósság finanszírozását könnyítené meg, hanem javítaná a működő tőkevonzó képességünket is.

2015-ben a gazdaság szereplői már könnyebben eligazodnak a hazai működési környezetben, mint két-három éve. Lezártnak tekinthető a devizahitelek forintostásából fakadó bizonytalanság és a bankrendszernek már nem kell számolnia ismeretlen terhekkel. Nagyjából belátható az állam gazdasági szerepvállalásának határa a bankrendszerben és az energiaszektorban, látható az új államszervezési modell intézmény rendszere, kikristályosodott az adózás átalakított filozófiája. A magyar gazdaság szereplői megtanultak együtt élni a sok szempontból új helyzettel, ezért a 2015-ös évnek kitüntetett szerepe lesz a növekedés hosszú távú fenntarthatósága és ezzel a magyar gazdaság felzárkózása tekintetében. Az a kérdés, sikerül-e összhangot találni a gyors technológiai és piaci változásokkal szembenéző vállalatok és az átrendeződő világgazdasági erőterben az országnak új modellt kereső magyar kormányzat törekvései között, és javul-e a kiszámíthatóság? A hosszúra nyúlt válságkezelés és rend-

szerátalakítás olykor valóban túlzottan aktivista, egyoldalú állami beavatkozásai után most már szükség van a gondos építőmunkára is. Nem az olcsó energia, hanem a versenyképesség növelése a felzárkózás kulcsa. A nemzetközileg is versenyképesé tehető kis és középvállalati kör megerősítése, az innováció és általában a tudásalapú gazdaságfejlesztés, a gazdasági értékláncok vertikálitásának növelése csak a gazdasági szereplők és a kormányzat intenzív együttműködése, közös gondolkodása esetén lehet eredményes. Ennek egyik próbája lesz az EU-források felhasználását lehetővé tevő operatív tervek tartalma.

A következő választások még messze vannak, ezért a kormány bátran megkezdheti (folytathatja) a államháztartást érintő nagy rendszerek átalakítását. A közelmúlt kül- és belpolitikai vonatkozású eseményei azonban azt mutatják, hogy egyedül nem megy. A széles körű egyeztetés, a szövetségesek megtalálása, a kiszámíthatóság lényeges javítása szükséges az elért eredményekre támaszkodó, hosszú távon is sikeres felzárkózást segítő gazdaságpolitikához. Összességében bizakodással és várakozással tekinthetünk 2015 elé, mert az esélyeink megvannak, és jó lenne élni a lehetőségekkel.

Niklai Ákos: Az itt alkalmazott áfakulcs körülbelül kétszerese az EU átlagának

Szűk szakmai területem, a turizmus 2014-ben – nagy örömeinkre – az előző évhöz képest jobban teljesített. A szállodák vendégéjszakái 4 százalékkal, a bruttó árbevételei csaknem 9 százalékkal növekedtek, követve, sőt meghaladva a világ turizmusának növekedését. Ugyanakkor a hazai szállodaipar főbb forgalmi indikátorai csak most érik el, illetve haladják meg a 2007. évi adatokat, az eltelt időszak 35 százalékos inflációját figyelembe véve a bevételek sajnos reálértékben csökkentek.

A belföldi turizmus – melynek motorja a SZÉP Kártya volt – 7 százalékos fölötti vendégéjszaka növekedést hozott. Örülünk, hogy a kormány letett a cafeteria erőteljesebb megadóztatásáról 2015-re, így jövőre is számítunk arra, hogy a lakosság, élve a munkáltatók támogatásával, továbbra is szívesen veszi igénybe a hazai szállodákat pihenésre, üdülésre. Ez a belföldi vendégkör tovább bővíthető lenne a néhány évvel ezelőtt már népszerű céges konferenciákkal, továbbképzésekkel, csapatépítő tréningekkel, de ehhez a vállalati reprezentációt szabályozó magas adókulcsot csökkenteni kell.

A külföldi beutazó turizmusban a vendégéjszakák csak 1,6 százalékkal növekedtek. Bár az orosz turisták száma továbbra is növekedett, de a növekedés dinamizmusa megtört a súlyos politikai helyzet miatt. Legnagyobb küldő országainkból –

Dr. Niklai Ákos,
az MGYOSZ alelnöke,
a Magyar Szállodák
és Éttermek Szövetségének
elnöke
a HOTREC (Európai Szállodák
és Éttermek Szövetsége)
alelnöke 2015-től

„A turisztikai szektor növekedési, gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő potenciálja változatlanul nagy, érdemes ezt a potenciált az országnak kihasználni.”

Németországból, Ausztriából – csökkent a vendégéjszakák száma, ugyanakkor az Egyesült Királyság továbbra is növekedést mutat részben a jó légi összeköttetés miatt. Az USA-ból a vendégéjszakák száma eddig 10 százalékkal növekedett. A környező, közeli országokban Magyarország népszerű desztináció, gyógyfürdői, wellness szállodái, vonzó gasztronómiája, és a jó vásárlási lehetőségei, tranzit jellege miatt.

A turisztikai szektor növekedési, gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő potenciálja változatlanul nagy, érdemes ezt a potenciált az országnak kihasználni.

Ennek érdekében növelni kell az ország turisztikai marketingjére, kommunikációjára, promóciójára fordítható állami és önkormányzati forrásokat, melyek többszörösen elmaradnak a versenytársakétól. Erre azért is szükség van, mert az elmúlt években létesült egészségturisztikai létesítményeket, a megújult Budapest új attrakcióit is piacra kell vinni. Szükséges, hogy ne csak a kisebb jövedelmű, tömegesen idejövő fiatalok, hanem a nagyobb költségű turisták is Magyarországot válasszák úti célul pihenésre, fürdésre, rekreációra, gasztronómiára, üzleti tárgyalásokra, konferenciákra, a bővülő kulturális kínálat megismerésére.

A szektor versenyképességét is érdemes napirendre tűzni. Az itt alkalmazott áfa-

kulcs kb. kétszerese az EU átlagának. A magas elvonások csökkentése esetén elegendő forrás maradna a megkopott szállodák felújítására, az alkalmazottak jövedelmének megemelésére. Mindezek növelnék az ország turizmusának minőségét, vonzerejét is.

Fontos a szakmunkásképzés kérdéseinek, gondjainak mielőbbi rendezése, az oktatás

minőségének, hatékonyságának javítása, az ágazat munkaerő-megtartó képességének javítása, mert az ágazat – különösen szakácsokban, cukrászokban – súlyos szakemberhiánnyal küzd.

2015-re a turisztikai ágazat további 4-5 százalékos növekedésére számítunk, kivéve, ha a turizmust egy romló nemzetközi politikai helyzet akadályozná.

Takács János: A kkv-k túlélési képessége gyenge

Sokan vélik úgy, hogy 2014 a válság utolsó éve volt, és 2015 már a gazdasági fellendülés éve lesz. Mivel a még mindig erősen jelen lévő gazdasági krízis valójában a készpénz válsága, ezért elsősorban a hazai lakosság érzi, hogy még mindig igen rövid takaró alatt nyújtózkodhat, illetve kucoroghat.

A Magyar Nemzeti Bank közzétett adatai szerint az inflációs alapfolyamatok – szűrt indexek alapján – rámutatnak arra, hogy a bruttó átlagkeresetek 2013-as, 3,2 százalékos romlása 2014-re már 3,9 százalékos lett. Ugyanilyen hanyatlás mutatkozik a magyar beruházásoknál, ott 2013-ban az infláció 3,5 százalékban érvényesült, ez 2014-re bőven megduplázódott, 7,4 százaléknyi volt. Igaz, a beruházások mégis növekedtek a 2012-es mélyponthoz képest. Az emberek jövedelmüknek a kétharmadát rezsire és élelmiszerre költik – egy Generali felmérés szerint –, újabb vállalkozásokba, finanszírozásba, befektetésbe alig vágnak bele.

A hazai gazdaság motorját egyre inkább a kis- és középvállalkozások kellene, hogy jelentsék – ám ezek száma is csökken, bár közel 600 ezer működik itthon. De ezek túlélési képessége alacsony, finanszírozási lehetőségei pedig elsősorban a banki hitelekre alapoznak. Az ő szempontjukból a 2014 elején napvilágot látott új jogszabály, a vezetői felelősségről szóló törvény is erősen befolyásolta a vállalkozói kedv csökkenését. Márpedig a vállalatok, elsősorban a kis- és középvállalatok tőkéhez jutása kiemelt helyen kell szerepeljen a foglalkoztatottság fejlesztése terén. A MGYOSZ és nemzetközi szervezete, az BusinessEurope is ebben látja a következő időszak fejlődési lehetőségét.

Persze, az energiaárak csökkenése már

Takács János
alelnök, a Svéd
Kereskedelmi Kamara
elnöke

„A befektetések visszaesése egyébként nem csak a tőke szűkös jelenlétére vezethető vissza, hanem a valós üzleti lehetőségek komoly hiányára is.”

2014-ben éreztette hatását. Rövid távon minden hazai autótulajdonos boldogan vette tudomásul, hogy kevesebb pénzért tankol a gépkocsijába. Ám hosszú távon ez az energia árcsökkenés kihat az orosz gazdaság recessziójára, ami a jelenlegi politikai környezetben nem tesz jót a magyar gazdaságnak sem.

Éppen ezért 2015 biztosan kemény év lesz. Varga Mihály ugyan arról biztosította hallgatóságát a jövő évi költségvetés ismertetésekor, hogy több pénz jut a pedagógusoknak és az egészségügynek, továbbá „mindenkiről gondoskodik az állam”. Ezzel szemben éppen a nyugdíjrendszer összeomlása várható a közeljövőben, az egészségügy pedig kimondottan a lakosok önfinszírozó gyógyítása felé halad. A munkanélküliség, illetve az alacsony jövedelem és a foglalkoztatottság 2015-ben sem szociális kérdés lesz, hanem a gazdasági versenyképesség egyik kulcsa.

A gazdasági környezet – mivel jelentős politikai befolyás alatt áll – 2015-ben sem teremt a beruházások számára bizalmi helyzetet, ezért gazdasági erősödés, pláne fellendülés biztosan nem várható. A befektetések visszaesése egyébként nem csak a tőke szűkös jelenlétére vezethető vissza, hanem a valós üzleti lehetőségek komoly hiányára is.

Mindazon által úgy tűnik, a még itthon maradt multinacionális vállalatok – hiszen számuk 2014-ben jelentősen csökkent – megunták a válságot, ahogy a lakosok is. A karácsonyi forgatag, a növekvő vállalati rendezvények száma, a vásárló tömeg mindenképpen arra a reményre ad okot, hogy igyekezzünk szerényebb – vagy szegényebb – körülmények között is jól élni.

Lakatos Péter: A potenciális és a tényleges GDP-növekedés viszonya az, ami aggodalomra adhat okot

Dupla munka, fele élvezet, 115 százalékos nyereség – ez maradt meg számomra vállalatvezetőként 2014-ből.

Amúgy nem vagyok híve a látványos fordulónapi értékeléseknek. Az életet és a munkát is egy folytonos ívű eseménysozatként élem meg, ahol mindig van lehetőség javítani, de a múltat nem lehet meg nem történné tenni a naptár átfordításával. A világgazdaság folyamatosan bizonytalanodik, de én ezt mérsékelten jó jelnek tekintem, mert így talán nem esünk gyorsan a túlzott magabiztosság csapdájába, amikor azt hisszük, hogy minden csak növekedhet.

A magyar gazdaság fő mutatói az adósságon kívül – főleg külső szemlélőknek – megfelelőnek látszanak. Közelebbről megnézve a potenciális és a tényleges GDP-növekedés viszonya az, ami aggodalomra adhat okot (miután a tényleges GDP-növekedésünk magasabb, mint a potenciális, a jelenlegi növekedés csak jelentős rendszerszintű javulásokkal – felejtjük el a rossz emlékü reform szót – fenntartható). Meggyőződésem, hogy a nemzetközileg

Lakatos Péter,
az MGYOSZ alelnöke,
a Videoton vezérigazgatója

„A hazai cégek sokkal változatosabb, több fordulattal teli életutat járnak be, mint az ide költöző multinacionális vállalatok, tehát – pedig ez sokaknak paradoxonnak tűnik – nekik van szükségük inkább a rugalmas, élethosszig tanulásra felkészített munkatársakra, legyenek ezek mérnökök vagy szakmunkások.”

versenyképes magyar cégek számára (ez jelenti a hazai piacon szabad versenyben külföldi tulajdonú cégekkel megküzdő magyar vállalkozásokat is) a minőségi munkaerő válik (vagy sokaknál vált már) a szűk keresztmetszetté, a vállalkozói vénával rendelkező felsővezetőktől a technikusokon át a szakmunkásokig. A látókörömbé eső jó cégeknél nem a piac bővítése és a megfelelő finanszírozás a szűk keresztmetszet. Sajnos, kevés a jó cég, és őket valóban nehéz finanszírozni.

A kormányzattal kapcsolatos legfontosabb elvárásom az oktatási rendszer stabilizálása és modernizálása: a nyelvoktatás, a csoportmunka, általában az együttműködési és kommunikációs készség erősítésének szem előtt tartása.

A hazai cégek sokkal változatosabb, több fordulattal teli életutat járnak be, mint az ide költöző multinacionális vállalatok, tehát – pedig ez sokaknak paradoxonnak tűnik – nekik van szükségük inkább a rugalmas, élethosszig tanulásra felkészített munkatársakra, legyenek ezek mérnökök vagy szakmunkások.

**MAGYAR
GYÁRIPAR**

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

Hirdetési tarifák

1/1 oldal (egyszeri megjelenés):

50 ezer Ft + áfa + a címlistára kimenő beharangozóban a hirdetés megemlítése

1/1 oldal (kétszeri megjelenés):

90 ezer Ft + áfa + a címlistára kimenő beharangozóban a hirdetés megemlítése

Minden további 1/1 oldalas megjelenés: 30 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (egyszeri megjelenés):

30 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (kétszeri megjelenés):

50 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (háromszori megjelenés):

70 ezer Ft + áfa

Minden további 1/2 oldalas hirdetés:

20 ezer Ft + áfa

Extra megoldásként: 2/1 oldal:

90 ezer Ft + áfa (egyszeri megjelenés)

EGYÉB, EGYEDI MEGOLDÁSOK LEHETSÉGESEK!

Érdeklődni: klajko@mgyosz.hu

Az MGYOSZ hosszú évek gyakorlatához hűen ismét megjelentette közkedvelt **MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE** kiadványát, mely a 2012. évi I. törvény 2014 júniusában hatályos törvényszöveg alapján készült, második átdolgozott kiadás.

A könyv gyakorló szakemberek közreműködésével, a munkaadók szemszögéből dolgozza fel a vállalatirányítás egyik legfontosabb jogszabálygyűjteményét. Elsődleges célja, hogy hozzájáruljon a vállalati munkaügyek gyors és hatékony támogatásához.

Célja továbbá praktikus összehasonlításokon és tematikus összefoglalásokon keresztül segíteni a törvény alkalmazását. Mindezt a már megszokott, törvényszöveggel egységes keretbe foglalt szerkezetben, közérthető és a mindennapi munkában könnyen használható megfogalmazással.

Szerzők:

Bálint Adrienn

az MGYOSZ szociális
és munkaügyekért felelős igazgatója

Dr. Lórodi László

ügyvéd, munkajogász

Lektor, konzulens:

Dr. Burik Mária

munkajogász

A könyv ára: 9900 Ft + áfa/db (+ postaköltség)

MGYOSZ tagoknak: 8500 Ft + áfa/db (+ postaköltség)

Megrendelhető:

A **06-1/474-20-58** telefonszámon, vagy a **tomcsik@mgysz.hu** e-mail címen Wágnerné Tomcsik Gabriellánál.

Ilyen lesz a jövő az Ericsson szerint

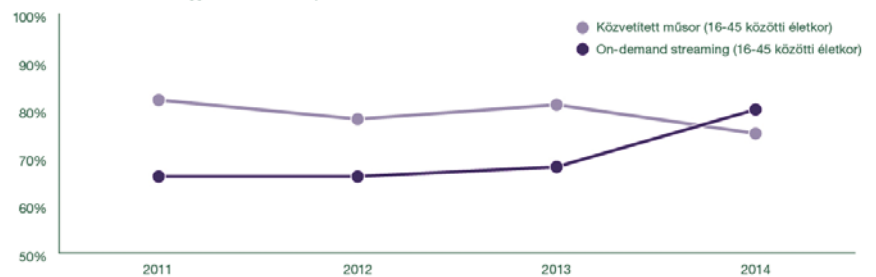
A *10 legújabb fogyasztói trend 2015-ben és a közeljövőben* címet viselő jelentésben szereplő meglátások az Ericsson ConsumerLab nemzetközi kutatási programjának eredményein alapulnak.

A kutatások idén elsősorban a Johannesburgban, Londonban, Mexico Cityben, New Yorkban, Moszkvában, San Francisco-ban, São Paulóban, Sanghajban, Sydney-ben és Tokióban élő 15-69 éves okostelefon-tulajdonosokra irányultak – a reprezentatív statisztikai minta 85 millió gyakori internet-felhasználó véleményét tükrözi. A jelentésből kitűnik, hogy az okostelefonok korábban elképzelhetetlen hatással bírnak a társadalom jelentős részére. A fogyasztók újabb és újabb alkalmazásokat próbálnak ki és azokat tartják meg, amelyekről úgy gondolják, hogy javítják, gazdagítják, sőt akár meghosszabbítják az életüket. Mindez olyan gyors ütemben zajlik, hogy észre sem vesszük, hogy beállítódásaink és viselkedésünk minden korábbinál gyorsabban változik. A nemrég még elképzelhetetlennek tűnő termékek és szolgáltatások manapság gyorsan terjednek a fogyasztói piacon. Öt évvel 2020 előtt a jövő közelebbnek tűnik, mint valaha.

2015-ben és az azt követő időszakban az alábbi 10 fogyasztói trend várható:

1. A jövő a streamingé. A médiafelhasználói szokások nemzetközi szinten egyre inkább egységesülnek. A nézők az egyszerűen használható on-demand szolgáltatá-

A több mint heti rendszerességgel tévét nézők aránya

Forrás: Ericsson ConsumerLab TV & Media report, 2014

A különböző otthoni okostelefonos szolgáltatások iránt érdeklődő fogyasztók aránya

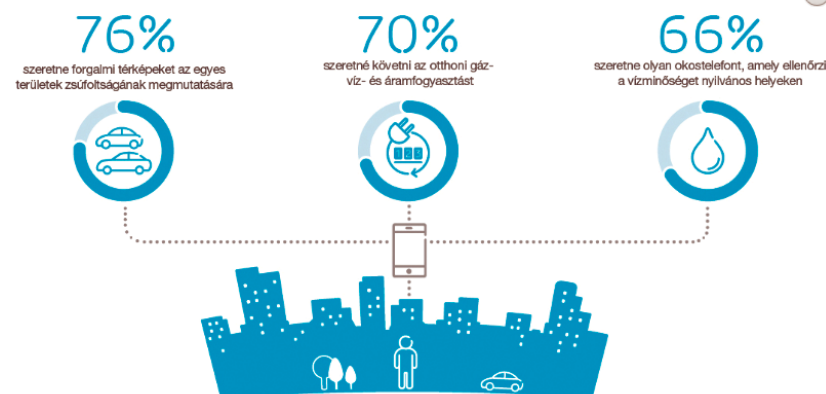
Forrás: Ericsson ConsumerLab Analytical Platform, October 2014

sokat részesítik előnyben, ahol a videó tartalmak különféle platformokon hozzáférhetők. 2015 történelmi év lesz, mivel elérhetően ez lesz az első olyan év, amikor többen néznek majd heti rendszerességgel streamelt videót, mint hagyományos sugárzású televíziós adást.

2. Intelligens otthonok. A fogyasztók élénken érdeklődnek a szenzoros háztartási berendezések iránt, amelyek figyelemmel kísérik a víz- és áramfogyasztást vagy éppen a családtagok érkezését és távozását.

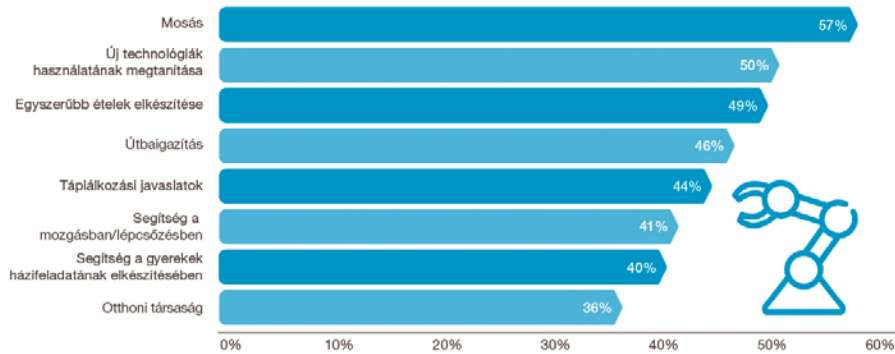
3. Gondolatátvitel. Folyamatosan jelennek meg a kommunikáció új formái, amelyek új utakat nyitnak az ismerősökkel és

A fogyasztók aránya, akik szerint a proaktív városi alkalmazások hasznosak

Forrás: Ericsson ConsumerLab Analytical Platform, September 2014

Házimunkák, amelyeket a fogyasztók szeretnének robotokkal elvégeztetni

Forrás: Ericsson ConsumerLab Analytical Platform, October 2014

családtagokkal való kapcsolattartásban. Számos okostelefon-tulajdonos vágyik olyan hordható eszközre, amely lehetővé teszi a gondolatok révén történő kommunikációt – és sokan úgy vélik, hogy 2020-ra ez már bevett módja lesz a kommunikációnak.

4. „Intelligens” polgárok. Az intelligens városok elképzelése nagyon érdekes – csak hogy ez az intelligencia jelentős részben csupán a mellékhatása az emberek mindennapi viselkedésében bekövetkező változásoknak. Ahogyan az internet révén egyre tájékozottabbá válunk, egyre hatékonyabb döntéseket hozunk. A fogyasztók szerint 2020-ra mindennaposá válik a forgalomsűrűségi térképek és az energiafogyasztás-összehasonlító és valós idejű vízminőségmérő alkalmazások használata is.

5. Megosztáson alapuló gazdaság. Ahogyan az internet segítségével az információk megosztása minden korábbinál egyszerűbbé és hatékonyabbá válik, egyre közelebb kerülnek a megosztáson alapuló gazdaságban rejlő hatalmas lehetőségek. Az összes okostelefon-tulajdonos fele nyitott rá, hogy kiadja üresen álló szobáját, kölcsönadja használaton kívüli háztartási berendezéseit, szórakoztató vagy sporteszközöket, hiszen az eszközök megosztása kényelmes és pénztakarékos megoldást jelent.

6. Digitális pénztárca. Az okostelefon-tulajdonosok 48%-a szívesen használná a telefonját fizetésre különféle termékek és szolgáltatások vásárlásakor. Ezen felhasználók 80%-a pedig úgy gondolja, hogy 2020-ra összes vásárlásukat okostelefonon fogják fizetni.

7. Személyes adatok. Bár nincs semmi gond az információk cseréjével, ahol ennek gyakorlati haszna van, az okostelefontulajdonosok egyre kevésbé szeretnék, ha nyilvánossá válna, hogy éppen merre járnak, és mivel foglalkoznak. Az okostelefontulajdonosok 47%-a szeretné, ha elektronikusan fizethetne anélkül, hogy a rendszer automatikusan továbbítaná a személyes információikat. Az okostelefontulajdonosok 56%-a szeretné, ha az interneten folyó teljes kommunikáció titkosítva zajlana.

8. Hosszabb élet. Az okostelefontulajdonosok úgy látják, hogy a különféle felhőalapú szolgáltatások egészségesebb és hosszabb életet biztosíthatnak. A válaszadók szerint a futáshoz használt különféle alkalmazások, pulzuszámlálók és az ételünket ellenőrző intelligens tényérok alkalmazásonként akár két évvel is meghosszabbíthatják az emberi életet.

9. Háztartási robotok. A fogyasztók jelentős részének tetszik mindennapi háztartási munkákat segítő háztartási robotok elképzelése. 64%-uk gondolja úgy, hogy 2020-ra a háztartási robotok jelenléte teljesen általánossá válik.

10. A gyerekek növekvő szerepe. A gyerekek továbbra is nagy szerepet játszanak majd az egyszerűen használható internettel kapcsolatos igények növekedésében, ahol a fizikai világ elektronikusan összekapcsolt, éppen úgy, mint a készülékek képernyője. Az okostelefontulajdonosok 46%-a szerint a gyerekek azt várják, hogy mire felnőnek, minden tárgy csatlakoztatva lesz.

A fogyasztók aránya, akik szerint a gyerekek szakértői az internetnek és internet kapcsolattal rendelkező eszközöknek

Forrás: Ericsson ConsumerLab Analytical Platform, October 2014

KÖRNYEZETIPAR: A JÖVŐ HÚZÓÁGAZATA

A környezetvédelem végérvényesen beírta magát a jövőbe, így a környezetipar előtt is nagy lehetőségek állnak – mondta dr. Farkas Hilda, a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének (KSZGYSZ) ügyvezető igazgatója. Folytatjuk az MGYOSZ tagszervezeteinek bemutatását.

A KÖRNYEZETVÉDELMI SZOLGÁLTATÓK ÉS GYÁRTÓK SZÖVETSÉGE

A környezetvédelmi ipar érdekképviselője, közhasznú szervezet. Célja a környezeti kultúra fejlesztése, a zöldipar szerepének erősítése, szakmai érdekek érvényesítése, nemzetközi kapcsolatok erősítése. Tagjai a környezetvédelmi ipar minden területét lefedik. A szakmai munka főként munkacsoportokban zajlik, amelyek célja, hogy közös véleményt alakítsanak ki a formálódó magyar jogszabályokról és ezeket a jogalkotó felé bemutassák.

Magyar Gyárpar: A környezetvédelem az utóbbi években slágertémává vált. Mindenki védeni akarja a környezetet. Érzékelhető ez a pozitív változás a gyártóknál-szolgáltatóknál is?

Farkas Hilda: Azt kell mondanom, hogy a civil szektor aktivitásának növekedése számunkra jó jel, mert ezek a megnyilvánulások fölhívják a figyelmet a környezetvédelem fontosságára, és az abban való aktív részvételre. Ez néhány esetben megkönnyíti a szövetség tagcégeinek munkáját (pl. lakossági szelektív hulladékgyűjtés), de az ágazat sikeressége nem ezen múlik, hanem sokkal inkább azon, hogy kap-e figyelmet, prioritást az ágazat a kormány részéről. Ez a szektor ugyanis tisztán piaci alapon nem képes működni. Ne felejtjük el, hogy a környezetvédelem a jövőbeli életlehetőségekbe való befektetés, amit az aktuális piac nem mindig hajlandó megfizetni. Éppen ezért pályázatok, támogatások nélkül a környezetipar nem működőképes. Persze, ezeknek a pénzeszközöknek nem elsősorban a környezetiparban kell megjelenniük, hanem az önkormányzatoknál, vagy az iparban, amelyek a legnagyobb megrendelők számunkra. Az ipar csak akkor hajt végre környezetvédelmi beruházásokat, ha arra jogszabály kény-

szeríti, az önkormányzatoknál pedig állandó a forráshiány, szükségük van külső forrásokra ahhoz, hogy környezetvédelmi fejlesztésekbe fogjanak.

MGY: A 2008-as válság okozott valamilyen törést a fejlődésben?

FH: A válság természetesen nem kerülte el a környezetipart sem, és nagyon sok szálon fejtette ki hatását. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy hiába állítják elő a hulladékfeldolgozók a másodnyersanyagot, ha az ipar leáll, nem kell az anyag senkinek. Úgyhogy ezek a cégek igen megcsínyítették az ipar leállását. Tervezők, tanácsadók munkája is fölöslegessé vált, mivel az ipar nemigen gondolkodott beruházásokban. A gyártók sem tudtak környezetvédelemmel kapcsolatos termékeket eladni. Egy szóval, nagyon megérezte az ágazat. Tudni kell, hogy a környezetipar alapvetően mikro- és kisvállalkozásokból áll, aminek rendkívüli előnye, hogy szinte azonnal képes alkalmazkodni az új piaci igényekhez, ugyanakkor itt is érvényesül a kkv-kra jellemző tőkeszegénység, ami nem könnyítette meg a túlélést. Sokan nem is élték túl. Szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy az európai uniós forrásokból finanszírozott projektek nem áll-

tak meg, így azon cégek számára, amelyek tudtak ezzel élni, könnyebb volt a túlélés.

MGY: Hol tart most a környezetvédelmi gazdaság? Az Európai Unió átlagához képest a lemaradók, vagy a gyorsan felzárkózók táborában vagyunk?

FH: A környezetvédelmi ipar teljesítményét a KSH által közreadott környezetvédelmi beruházások mutatói alapján szoktuk értékelni. A statisztikákból minden kiolvasható, és ezek azt mutatják, hogy a 2009-es mélypont után a hazai környezetipar nettó árbevétele elkezdett fölfelé kapaszkodni, ám a 2010-ben lezajlott kormányváltás következtében leállított EU-s finanszírozási források következtében nem voltak új pályázatok, és ez meg is látszott a 2011. évi teljesítményen. 2012-ben ismét elindult egy növekedés, ami 2013-ban is folytatódott. Véleményem szerint 2014-re azonban újabb megtorpanás következik, mivel az előző EU finanszírozási források elfogytak, újak pedig nem jelentek meg. Ehhez képest az EUROSTAT európai átlagban töretlen fejlődésről számol be. Álljon itt az elmondottak bizonyítására a két statisztikai intézmény kiadványában szereplő adatsor. (Ld. az oldal alján.)

MGY: Milyen területeken állunk a legjobban? S hol a legrosszabban?

FH: Nézetem szerint az ivó- és ipari víz ellátással állunk legjobban, de a szennyvíz összegyűjtése, csatornázás és tisztítási program is jól halad. A hulladékgazdálkodás területén az elmúlt években nagy léptékű beruházások történtek, elsősorban a

települési hulladék kezelés terén. Ennek eredményeként ma már a lakosok nagy része részt tud venni az elkülönített gyűjtési rendszerben. A levegőtisztaság-védelem terén az ipari kibocsátások jól kontrolláltak, itt a gond a lakossági egyedi fűtésből eredő kibocsátásokkal van, amit lényegében senki nem kontrollál, de a közlekedési eredetű kibocsátásokkal is akad probléma. A legnagyobb lemaradásunk egyértelműen a megújuló energiák fölhasználása terén van, valamint az energiahatékonyság növelése ügyében. Utóbbinál is a lakossági energia felhasználás hatékonyságát lehetne növelni, elsősorban a lakóépületek szigetelésével.

MGY: Melyek a rendszerváltás utáni 25 év legfőbb eredményei?

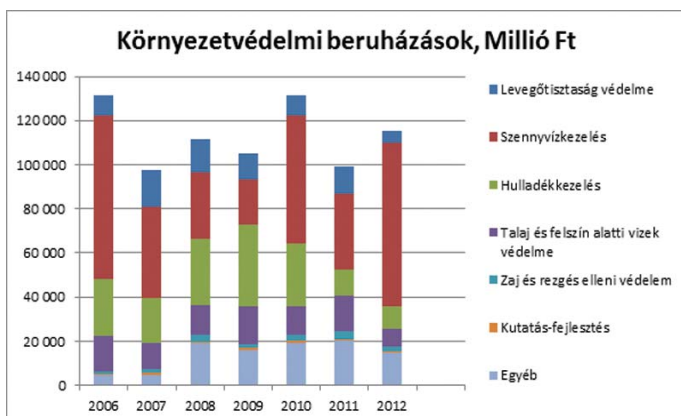
FH: Azért ebből sok van, szerencsére. Maga a környezetipar kialakulása is kb. 25 évvel ezelőtt kezdődött, tehát ennek az időszaknak köszönhetjük, hogy a környezetvédelem egyáltalán társadalmi tényezőnek, a környezetipar pedig gazdasági ágazatnak tekinthető.

Komoly eredménynek tekintjük, hogy az erőforrás-felhasználás egyre hatékonyabb, jellemző lett a pazarlás elkerülése, a takarékosság mind az iparban, mind a lakosság körében. Például a vízfelhasználás ebben az időszakban 40 százalékkal, a szennyvíz-keletkezés kb. ugyanennyivel csökkent, miközben az ellátottság nőtt, és a tisztítás minősége is javult. A keletkező hulladék mennyisége is drasztikus csökkenést mutat, elsősorban az iparban, sajnos a lakoságnál ez még nem igaz.

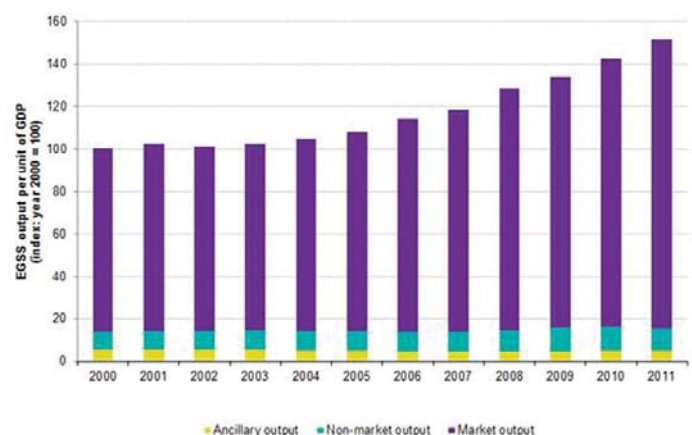
Az ipari kibocsátások szigorodása javuló

A SZÖVETSÉGBEN MŰKÖDŐ MUNKACSOPORTOK:

- Kármentesítési
- Veszélyes Hulladék Ártalmatlanítása
- Egyedi Szennyvízkezelés
- Hulladék Keretirányelv
- Építési-bontási Hulladék
- Mérés, mintavétel
- Hulladékból Tüzelőanyag
- Víz Keretirányelv
- Elektronikai Hulladék
- Veszélyes hulladék
- Biológiailag lebontható hulladék
- Termikus Kezelés
- Környezetvédelmi informatika

Forrás: KSH

Forrás: EUROSTAT

KÖRNYEZETVÉDELMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSI NYILATKOZAT

A Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének tagjai és partnerei aktív részesei kívánnak lenni mindazon folyamatoknak, amelyek a környezetvédelem területén elősegítik Magyarország versenyképességének megőrzését, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesülését. Aláírják a Környezeti Felelősségvállalási Nyilatkozatot, amely összhangban áll az Európai Unió Környezetvédelmi Akcióprogramjainak legfontosabb céljaival, elveivel és prioritásaival, az éghajlatváltozás megelőzésével és ellensúlyozásával, a természet védelmével, a környezethez és az egészséghez kapcsolódó problémák kezelésével, a természeti erőforrások megóvásával és a hulladékezelés megelőzésével, a keletkezett hulladék lehető legnagyobb mértékű hasznosításával és biztonságos ártalmatlanításával. A Nyilatkozat aláírói, a társadalmi szerepvállalásokat megerősítik azzal is, hogy üzleti tevékenységük során környezettudatos magatartást tanúsítanak, szem előtt tartva az elővigyázatosságot, a tervszerűséget, az integrációt, a megelőzést és a társadalmi részvétel szempontjait. Elősegítik a környezettudatos gondolkodás széles körben való terjedését azáltal, hogy működésük során előnyben részesítik a természeti erőforrásokkal takarékoskodó, környezetkímélő megoldásokat, üzleti partnerek kiválasztása, a termelési eszközök beszerzése és egyéb vásárlásaik során környezettudatos magatartást tanúsítanak.

levegőminőséget eredményezett, de a zajvédelem hatására javult az átlagos zajterhelés is a településeken. Gyáraink, üzemünk tisztábbak és rendezettebbek lettek. Sok tájseb begyógyult, ez is fokozta a komfortérzetet. Vizeink tisztábbak, köszönhetően a szennyvízkezelési rendszerek fölépítésének. Ma már minden hulladék összegyűjtésre és kezelésre kerül, különösen nagy jelentőségű volt a régi lerakók bezárása, több helyen ezek rekultivációja is megtörtént. Általánossá vált a környezeti monitoring, és a lakosság is hozzáfér a szűkebb, vagy tágabb környezetét érintő információkhoz.

Egy szóval, azt gondolom, környezeti helyzetünk sokat javult a rendszerváltás óta. Az emberek tudatába beépült a környezetvédelem fontossága, az ipar pedig a jól fölfogott érdeke mentén kényszerrel vigyáz az erőforrás hatékonyságra, ami kevesebb légszennyező anyagot, szennyvizet és hulladékot eredményez. Mivel a környezetvédelem nem egy önálló, mindentől elkülönülő tevékenység, elmondható, elérte azt a legfőbb célját, hogy integráns részévé váljon a társadalomnak és a gazdaságnak, és én ezt nagy sikernek fogom föl.

MGY: S melyek a hibák?

FH: Talán legnagyobb hibaként azt tudom fölhozni, hogy nem kellő alaposan és hatékonysággal használtuk föl a rendelkezésre álló fejlesztési forrásainkat. Tudni kell, hogy az Unió már a 2000-es évek elejétől komoly forrásokat biztosított fejlesztésekre, és a magyar állam érdeme, hogy ebből igen nagy hányadot fordíthattunk környezetvédelmi célú beruházásokra. Viszont körülbelül erre az időre tehető az is, hogy a hazai költségvetési források elsorvadtak. Ez talán nem is probléma. A gond viszont az, hogy a sokak szemében kiapadhatatlannak tűnő EU-s forrásokkal nagyvonalúan bántunk, túlterveztük a beruházásokat, nem törődve azzal, hogy más célokra esetleg nem marad pénz. Ebből a szempontból kétségtelenül nagy veszteség lehet tekinteni az ún. „B” programot, ami a közcsatornával gazdaságosan nem ellátható települések egyedi szennyvízkezelési megoldásainak meg-

valósítási programja volt, amelytől a néhol gigantikus csatornázási és szennyvíztelep építési beruházások elszívták a forrásokat. Ugyanilyen veszteségnek kell mondani a hulladékhasznosító ipart, mivel az előző EU finanszírozási periódus elsősorban a települési hulladékok összegyűjtésére és biztonságos lerakására koncentrálna olyan nagyprojekteket hozott létre, amelyben a hulladékok szelektív gyűjtése, és azok földolgozása csak mellékszereplő volt.

MGY: Hogy látja, húzóágazat lehet Magyarországon a környezetgazdaság?

FH: Bár ma nem az, mindenképpen annak kell lennie. Ennek a kijelentésemnek a legfőbb alapja az az irány, amelyet a nyugati tagországokban látunk, mivel Magyarországnak is kötelezően ezt az utat kell bejárni, csak az a kérdés, hogy kisebb, vagy nagyobb késéssel teszi-e ezt. Mivel a környezetvédelem végérvényesen beírta magát a jövőbe, hiszen ma már nem tudunk elképzelni egy környezetvédelem nélküli világot, az ezt megvalósító környezetiparnak is ott van a helye a jövőben. Ha okosan használjuk ki az adottságait, akkor akár húzó ágazattá is válhat.

MGY: Mi kell ahhoz, hogy így legyen?

FH: Elsősorban stabilitás. A szabályozás, az intézményrendszer stabilitása mellett nagyon fontos lenne az is, hogy általánosan a gazdaság is eljusson egy stabil, kiszámítható stádiumba. A környezetipar kizárólag fejlődő, prosperáló gazdasági környezetben tud hatni, alkotni és gyarapítani. Másodsorban az, hogy a környezetvédelmi szabályozás terén se többet, se kevesebbet ne tegyünk, mint amit az Unió megkíván. Sajnos mindkettőre vannak példák, pedig látni kell, hogy mindkét helyzet csökkenti a hazai környezetipari vállalkozások versenyképességét.

MGY: A KSGYSZ az MGYOSZ tagszervezete. Mit várnak az MGYOSZ-tól a jövőben?

FH: Az MGYOSZ-szal mindig kiváló kapcsolatunk volt, és ha ez fennmarad, akkor nagyon elégedettek leszünk. **MGY**

GENERÁCIÓS FELMÉRÉS: EGYÜTTMŰKÖDÉS, BIZALOM, TISZTELET

Több mint 700 résztvevővel harmadik alkalommal készítette el a Coaching Team generációs online vizsgálatát, ez a GEN HoRizont 2014. A kutatásból kiderült: vannak generációs különbségek, ellentétek, érdemes ezeket felismerni, s figyelembe venni.

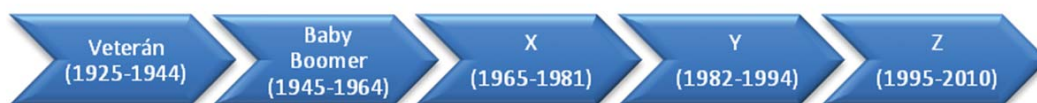

A kutatás egyik kiinduló hipotézise volt, hogy a korkülönbség befolyásolja az együttműködést, a fiatalabb és az idősebb generáció számára egyaránt nehézséget jelenthet a közös munka.

A kutatás során öt generáció képviselőit elemezték, időrendi sorrendben a következőket:

világába betörő fiatal Z, illetve a legidősebb, leginkább nyugdíjasként visszajáró ún. veterán generáció tagjai jelenthetik a legnagyobb kihívást a munkahelyi környezetben.

A válaszok alapján az X és az Y korosztályhoz tartozók tudnak egymással legkönnyebben dolgozni, és érdekes módon az Y

Közülük a fókuszba a középső három került, hiszen a legnagyobb számban ők vannak jelen a munka világában.

A beérkezett válaszok közel negyedében jelent meg, hogy valamely generációval nehéz a közös munka. Ezen válaszok eloszlásában első helyen a veteránok (37%), majd a Z generáció (25%) és közvetlen közel hozzá a BB (22%) következtek, végül az Y (9%) és az X (7%) zárta a sort.

Az eredményeket általánosságban, összesítve nézve az X a legnépszerűbb korosztály, azaz a mostani harminc-negyvenesekkel a leginkább könnyű együtt dolgozni. A két véglet, azaz a lassan a munka

és az X generáció képviselőinek válasza hasonló tendenciát mutatnak: saját megítélésük szerint mindketten legkönnyebben a saját korosztályukkal tudnak együttműködni, illetve úgy ítélik meg, hogy egymással is könnyen megy a munka. Távolabb állnak már tőlük a Baby Boomerek, és ami érdekes, a felnövekvő tizenéves fiatalok is. A legnagyobb kihívást azonban számukra a még aktív veteránok jelentik.

A BB az egyetlen olyan korosztály, akik saját megítélésük szerint nem saját magukkal, hanem az eggyel fiatalabb generációval, az X-szel tudnak a legjobban együttműködni. Y korosztály már nehe-

A KUTATÁS

A Coaching Team 2014 őszén elkészítette harmadik nagy generációkkal kapcsolatos online kutatását Leri Andrea vezetésével. A 712 fős, nagymintás kutatás három izgalmas témát járt körül: együttműködés, bizalom, tisztelet. Mindezt úgy, hogy ránéz a munkafronton jelenleg legnagyobb számban jelenlévő három generáció (Y, X, BB) közti különbségekre, hasonlóságokra. A minta nagy elemszáma lehetővé teszi a három generáció kapcsán az almintás elemzést, összehasonlítást is. A megkérdezettek összetétele 53% nő, 47% férfi. A válaszadók területi elosztása országos szinten egyenletesen oszlik el, Budapest és Pest megye erősebben reprezentált benne, de minden megyéből hasonló intenzitással érkeztek válaszok. A mintában a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (44%) magasabb az országos átlagnál.

zebb számukra, a Z már igazi kihívást jelent, de a leginkább nehéznek az idősebbeket jelölték meg ők is.

Egy Y-os korosztály sokkal nagyobb arányban (40%) nehezebbnek ítéli meg, ha egy ötven év feletti kollégával kell együtt dolgozniuk, mint fordítva, az idősebb kollégák kisebb mértékben jelezték azt vissza, hogy nehéz lenne az Y-os munkatárssal a munka (16%).

A Z generáció legkritikusabb megítélője a hozzá korban legközelebb álló Y generáció, az ő válaszaikban volt a legmagasabb az arány a nehéz velük együtt dolgozni szegmens.

EGYÜTTMŰKÖDÉS KULCSA: NYITOTTSÁG, ELFOGADÁS, RUGALMASSÁG

A válaszadók több mint 90%-a gondolja úgy, hogy a nyitottság, elfogadás, rugalmasság hármasa határozza meg a sikeres együttműködést. Mindhárom fogalom azonban kétirányú, egyrészt fontos a saját magunkból eredő, a bennünk lévő, illetve a másik fél hozzáállását jellemző vetülete is. A kutatás során mindkét irányt hasonlóan ítélték meg a kitöltők, csupán árnyalatnyi eltérő súlyokat lehet érzékelni a válaszokból.

Az oly sokszor narcisztikusnak nevezett nemzedék itt is hozza ezt a jellemzőjét, az Y generáció számára a másik fél nyitottsága a többiekhez mérten erősebben jelenik meg, úgy is mondhatnánk, hogy ezen korosztály egy kicsit kifelé mutogat, a másik hozzáállása hangsúlyosabb, mint a sajátja, a környezetétől még nagyobb mértékben elvárja a nyitottságot, mint amit maga biztosít. A rugalmasság náluk is erősen meg jelenik, viszont a vizsgált generációk közül

számukra a legkevésbé ad hozzá az együttműködéshez.

Az X generációs válaszok esetében viszont pont a saját maga nyitottsága, elfogadása és rugalmassága kerül előtérbe, illetve a rugalmasság kap nagyobb hangsúlyt.

A BB korosztálynál pedig a nyitottság már visszafogottabban jelenik meg, az elfogadás fontossága az együttműködés kapcsán viszont megerősödik.

EGYÜTTMŰKÖDÉS: EGYIKKEL SIKERÜL, A MÁSIKKAL NEM?

A válaszok alapján a legkönnyebb az olyan kollégával való közös munka, aki átadja a tudását, lehet tőle tanulni, jól bánik az idejével, a konfliktusokat meg lehet beszélni vele, és már régebbi a munkakapcsolat vele. Ezt még pozitív irányban befolyásolhatják, ha már bizonyított, letett valamit az asztalra, ha a személyes megbeszéléseket részesíti előnyben, ha baráti a viszony, alapos, és magas szaktudással rendelkezik. Megdőlni látszik az az elképzelés, hogy a legjobb munkaerő az, aki szinte mindig bent van a cégnél, hiszen az a szempont, hogy ki mikor megy haza (előbb, vagy később nálunk), bizony leginkább semleges szavazatokat kapott. Ha generációkra lebontva ránézünk erre a kérdésre, akkor az X-osok tartják ezt legkevésbé fontos szempontnak, a fiatalabbak és az idősebbek azt azért nem mindig nézik jó szemmel, ha valaki hamarabb hazamegy náluk.

Az együttműködést nehezítő tényezők: tudásféltés, meglévő konfliktusos viszony, nehézkes technikai eszközkezelés, nem tudatos időgazdálkodás, mailekre lassabb reagálás, kevésbé alapos kolléga.

BIZALOM: CSAK ŐSZINTÉN!

Ha bizalomról beszélünk, akkor az őszinteség, amely rögtön megjelenik a palettán. Ha nincs őszinteség, akkor a bizalmi kapcsolat, bizalmi légkör nem alakítható ki és tartható fent egy szervezeten belül sem. A válaszadók 97%-a szerint ez az, ami a leginkább építi a bizalmat kortól, nemtől, generációktól függetlenül.

A bizalom épülését tudják még szolgálni a gyakori beszélgetések, a hasonló gondolkodásmód, hasonló értékrend megléte, lelkiismeretesség, ill. a munkán kívüli közös események. További építő tényezők lehetnek még: baráti viszony, optimista beállítódás, hasonló szemlélet.

A korábbi konfliktusokra leginkább az Y generáció illetve a BB tagjai érzékenyek, a pesszimista beállítódás a BB-k szerint hat rombolóan a bizalmi szintre. A versenyhelyzet a fiatalabbak szerint sokkal erősebben rombol, mint ahogy azt az idősebbek gondolják.

De hogy miért is fontos, a szervezeten belüli bizalmi szint, miért érdemes ezzel akár vezetőként is foglalkoznunk? Ha egy szervezeten belül bizalmi légkör uralkodik, akkor a válaszadók több mint 90%-a szerint ott jobb a hangulat, hatékonyabb a munkavégzés, jobb eredmények születnek. Szintén fontos üzenete a kutatásnak, hogy a válaszadók 93%-a úgy gondolja, a vezető tud hatni a szervezetben meglévő bizalmi szintre. Az X generáció tagjai gondolják úgy, hogy leginkább közvetlenül tud hatni a vezető, a BB-knél a közvetett hatás egy kicsit erősebben megjelent. Azok közül, akik úgy gondolják, hogy a vezető nem tud hatni a csapat bizalmi szintjére, a Y generációsok aránya magasabb.

BIZALOM VS. ÖNBIZALOM

Megvizsgálták a válaszok alapján, hogy miként vélekedünk arról, hogy az önbizalmunk, a magunkba vetett bizalmunk kihat a többi ember felé tanúsított bizalmi szintünkre. Összességében a válaszadók 2/3-a ért azzal egyet, hogy ha saját magában bízik, akkor másokban is jobban tud bízni. Az állítás kapcsán az Y generáció képviselője a leginkább kételkedő, ők hisznek ebben az összefüggésben a legkevésbé. Az X generációsok számára a leginkább elfogadható ez az állítás.

TISZTELET – A VALÓDI GENERÁCIÓS KÜLÖNBŐSÉG!!!

Kiemelkednek olyan tényezők, amelyek kortól függetlenül pozitív irányban tudnak hatni a tisztelet meglétére: szaktudás, munkatapasztalat, teljesítmény, kreativitás, élettapasztalat, karizma, egyediség. Azonban vannak olyanok is, amelyeket az Y generáció tagjai nagyon máshogy ítélik meg, mint a többiek: kor, pozíció, státusz és anyagi háttér. Ezen négy terület megítélésénél szignifikánsan eltérő válaszok érkeztek. Míg a többi korosztálynál szinte hasonlóan alacsonyabb szinten vélekednek ezen tényezők tiszteletre gyakorolt hatására, az Y korosztálynál tiszteletet erősítőként jelennek meg.

Ez a pozíció, a státusz és az anyagi háttér esetében az idősebb korosztály válaszai-

hoz képest kétszer olyan súllyal jelenik meg náluk, azaz számukra ez sokkal erősebb tiszteletet tud kiváltani, mint a többi korosztály képviselőiből.

ÖSSZEFÜGGÉSEK: EGYÜTTMŰKÖDÉS –BIZALOM–TISZTELET

Nagyon szépen kirajzolódik, az Y és a BB generáció eltérő megközelítése a tisztelet kapcsán. A fiatalok nem gondolják, hogy a tisztelet akár az együttműködéssel, akár a bizalommal olyan szoros kapcsolatban lenne, mint ahogy azt a többiek látják.

Az összesített válaszok alapján a bizalom és az együttműködés között egy erősebb kapcsolat figyelhető meg, akiben megbízunk, azokkal jobban megy az együttműködés.

Az idősebbek számára a tisztelet sokkal fontosabb, és nagyobb jelentőséggel bír, mint a fiataloknál.

A TANULSÁG

A kutatás egyik fő üzenete, hogy érdemes megismerni a másikat, időt és energiát fordítani arra, hogy megértjük a különbözőségeket, akár a generációk mentén is. Versenyelőnyt jelenthet, ha tisztában van egy cég azzal, hogy a különböző korosztályhoz tartozó munkatársait hogyan kezelje hatékonyan, mi az, ami korosztályi eltérés, mit tud előnyére fordítani, és mi az, amire figyelni kell, mert potenciális veszélyforrás lehet a napi munkavégzésben.

Legjobb Munkahelyek 2014-ben

A Hilti, a Microsoft, és a Provident végeztek első helyen az Aon Hewitt idei Legjobb Munkahely Felmérésében. A 2014-es kutatás során összesen 34 500-an mondták el véleményüket munkahelyükről. A magyar munkavállalók körében érezhetően csökken az állásuk elvesztésétől való félelem, de 10-ből 7 ember még mindig úgy érzi, hogy komoly nehézségekbe ütközne, ha új munkalehetőséget kellene keresnie. Ez az arány jóval alacsonyabb az Y generáció tagjai között, szinte kivétel nélkül biztosak abban, hogy könnyedén találnának új munkát szükség esetén.

TISZTA JELEN, KÖDÖS JÖVŐ

Az Aon Hewitt a felmérés keretében vizsgálta a munkaerőpiac jelenét és jövőjét egyaránt meghatározó 30 évesnél fiatalabb Y generációs munkavállalók motivációit is. Az átlaghoz viszonyítva ők kevésbé elégedettek a jelenlegi munkahelyük által nyújtott anyagi juttatásokkal és a felsővezetés emberközpontúságával. Kisebb az érzelmi kötődésük munkahelyükhöz, többen gondolkoznak közzülük munkahely-változtatáson is. Ráadásul, ha váltaniuk kellene, ők sokkal magabiztosabbak lennének, hiszen közel felük gondolja azt, hogy könnyen találna állást.

A GYŐZTESEK

2014-ben tizennegyedik alkalommal készítette el az Aon Hewitt a hazai munkaerőpiacot átfogó módon vizsgáló Legjobb Munkahely Felmérést. A **0-250 főt** foglalkoztató cégek között Hilti Hungaria Kft. lett a befutó, a második helyen a Milupa-Nutricia, a harmadik helyen pedig az AbbVie Gyógyszerkereskedelmi Kft. végzett. A **250-1000 fő** között foglalkoztató vállalatok kategóriájában a Microsoft Magyarország Kft. lett az első, amelyet a Fundamenta-Lakáskassza Zrt. és az SAP Hungary Kft. követett. Az **1000 főnél több** alkalmazottal büszkélkedhető cégek között a Provident Pénzügyi Zrt. az első, a Vodafone Magyarország Zrt. pedig a második helyet érdemelte ki. A Monsanto Hungaria Kft. a termelés-gyártás iparág különdíját nyerte el.

MIBEN JOBBAK A LEGJOBBAK?

A Legjobbakat a hiteles felsővezetés, a teljesítményközpontú kultúra, valamint a vonzó és hiteles munkáltatói márka különbözteti meg leginkább az átlagos vállalatoktól.

A vezetői csapat kiemelkedő szerepe tagadhatatlan a magas elkötelezettség kialakításában: a Legjobbaknál dolgozók több mint háromnegyede gondolja úgy, hogy a felsővezetés a vállalat legértékesebb erőforrásaként bánt az alkalmazottakkal, míg az átlagos cégeknél ez az arány csupán 43 százalék. Ehhez a különbséghez hozzájárul az is, hogy a győztes vállalatok első emberei sokkal hatékonyabban motiválják alkalmazottaikat, képesek lelkesítő jövőké-

pet felvázolni, nyíltan tájékoztatják kollégáikat a céget érintő kérdésekről és hosszú távú célkitűzéseiről. A Legjobb Munkahelyek a teljesítmény anyagi és erkölcsi elismerésében is jelentős előnyvel rendelkeznek: munkatársaikat sokkal inkább a feladataiknak és felelősségi köriüknek megfelelő díjazásban részesítik, mint az átlagos vállalatok.

A Legjobb Munkahelyek emellett vonzóbb munkáltatói márkával rendelkeznek, és rendkívül fontosnak tartják a vállalatról kialakult kép hitelességét is, hiszen nem csupán a potenciális munkatársak vonzása, hanem a tehetségek megtartásának képessége is elengedhetetlen a hosszú távú üzleti sikerhez.

ERŐSÖDŐ ELKÖTELEZETTSÉG

Az elmúlt közel másfél évtized során megkérdezett közel 400 000 dolgozó válasza az elkötelezettség folyamatos javulását mutatják, ugyanakkor a válság idején megrendült munkaerőpiaci magabiztosság csak lassan erősödik. Tíz megkérdezett munkavállalóból csupán három érzi úgy, hogy munkahelyének elvesztése esetén könnyen találna állást, és még mindig minden negyedik kolléga kimondottan fél kimenni a munkaerőpiacra. Ezzel az eredménnyel a kelet-közép-európai régióban évek óta a sereghajtók közé tartozunk. Az átlagos magyar vállalatoknál a dolgozók emellett nem elégedettek a számukra biztosított előrelépési lehetőségekkel, kritikusak a javadalmazás teljesítményarányosságát illetően és sokan kifogásolták a mindennapos munkafolyamatokat, amelyek nem a hatékonyság irányába mutatnak.

A „nőiesebb” vezetői stílusé a jövő

Sokkal nagyobb az igény a „nőiesebb” vezetői stílus elterjedésére a Ketchum Leadership Communication Monitor felmérése szerint, miközben világszerte még mindig válságban van a vezetői kommunikáció. A kutatás szerint az európai vezetők a legkevésbé bizakodóak a jövőt illetően.

A világ egyik vezető kommunikációs vállalata, a Ketchum, harmadik alkalommal készítette el a Ketchum a Leadership Communication Monitor felmérést, amelyben a vezetői hatékonyság, valamint az ehhez szorosan kapcsolódó kommunikációs készségek kerültek a középpontba. A kutatásban többek között arra keresték a választ, hogy hogyan ítélik meg ma a vezetőket, illetve melyek a legfontosabb vezetői kvalitások, és hogy melyek a következő évek főbb kihívásai.

hogy valakiből jó vezető váljon. Ezen felül a kutatás arra is rávilágított, hogy egyre nagyobb az igény a sokkal „nőiesebb” vezetői stílusra.

A kutatásból kiderült, hogy a vezetői válság még mindig tart, a vezetők kompetenciája valamint kommunikációs teljesítménye elmarad az elvárttól. A felmérés szerint a vezetők mindössze 13 százaléka vállal felelősséget a döntéseiért, 36 százalékuk pedig nem felel meg az ezen a területen velük szemben támasztott

A FELMÉRÉS

A Leadership Communication Monitor-t a Ketchum, valamint az Ipsos készítette 13 országban. Az online felmérésben összesen 6509 fő vett részt.

A kutatás egyik legfontosabb megállapítása, hogy a nők több vezetői készségben is jobb helyezést értek el, mint a férfiak. Így jobb a megítélésük olyan területeken, mint a példamutató vezetői attitűd, a nyílt és transzparens kommunikáció, a hibák elismerése valamint a hatékony motiváció. A felmérés szerint egyébként ezek azok a legfontosabb tényezők, amelyek hozzájárulnak ahhoz,

elvárásoknak. Erre kínálhat megoldást a nyílt kommunikáció, a válaszadók 74 százaléka szerint enélkül nem válhat senkiből jó vezető. A kutatás arra is rávilágít, hogy az európai vezetők sokkal kevésbé bizakodóak, mint a többi földrészen élők. Az európai válaszadók mindössze 22 százaléka gondolja úgy, hogy a vezetők kommunikációja megfelelő hatékonyságú.

Egy programnak vége, jöhet a folytatás

Lezárult *A munka világa a kétoldalú megállapodások tükrében* című projekt, melyet az MGYOSZ a Norvég Munkaadói Szövetséggel (NHO) és az MSZOSZ-szel közösen bonyolított le a Norway Grants és az Innovation Norway támogatásával az elmúlt két évben. A projekt eredményeiről szólt a december 16-án megtartott konferencia.

A PROGRAM EREDMÉNYE

- **Megerősödött a kétoldalú kapcsolat az NHO-val**
- **További, hosszú távú együttműködés a norvég és a magyar projektpartnerekkel a témát napirenden tartva**
- **Projekt weboldal tanácsadói felülettel és e-Learning tananyagokkal**
- **5 workshop, több mint 200 résztvevővel munkajogi és tárgyalástechnikai témában**
- **A norvég partnertől szerzett tapasztalatok és jó példák hasznosítása**

A most zárult program a tisztességes munkáról (*decent work*) szólt – mondta bevezetőjében **Wimmer István**, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) főtárgyalója. S mivel a legnagyobb hazai munkaadói szervezet elkötelezett a tisztességes munka feltételeinek megteremtésében, örömmel szervezte meg e programot Magyarországon. Köszönetet mondott azért, hogy a norvég támogatás lehetővé tette e projektet.

A tisztességes munka méltóságot ad az embernek, megteremti a fejlődés, a jólét lehetőségét – mondta **Tove Skarstein**. Norvégia magyarországi nagykövete bevezetőjében hangsúlyozta: országa nagy hangsúlyt helyez a társadalmi szerepvállalásra, a jóléti állam és a szociáldemokrácia értékeire. Ez a norvég modell nem most alakult ki, amikor már jól megy az országnak, hanem amikor még ott is nagy volt a szegénység. Időben felismerték, hogy a fejlődés alapja, s fontos eleme a szociális párbeszéd, a konszenzus. Ha ez létrejön, az emberek elégedettebbek, s jobb közérzettel jobban megy a munka, ami a hatékonyságot is növeli. A nagykövet elmondta: norvég támogatással 13 országban 52 projektet indítottak el, s 28 norvég partner is segített a megvalósításban, 1000 önkormányzathoz jutottak el, 300 rendezvényt tartottak, mintegy 13 ezer résztvevővel. Magyarországon öt program fut, ebből az egyik az MGYOSZ által most sikerrel befejezett program.

Az MGYOSZ-projekt koordinátora, **Klajkó Kata** számolt be a két év alatt elvégzett munkáról. *A munka világa a kétoldalú megállapodások tükrében* című projekt tel-

jes költségvetése 188 355 eurót tett ki, s két évig tartott. A szakmai tapasztalatokat és a jó példát a Norvég Munkaadói Szövetség (NHO) biztosította. A projekt indításakor Oslóban tanulmányozták a Norvég Munkaadói Szövetség, a Norvég Szakszervezeti Szövetség, a Munkaügyi Bíróság és a Telenor hr-részlegének munkáját. Az itt gyűjtött anyagok és tapasztalatok alapján szervezték meg az itthoni programot. Ennek keretében létrejött a decent-work.hu weboldal, mely aktív tanácsadói felületként működött – s december végéig működik is – munkaügyi, munkajogi és társadalombiztosítási kérdésekben három szakértő közreműködésével. Mint egy másik előadásból elhangzott nagyon sok érdekes, gyakorlati kérdés merült fel, ami azt jelzi, van igény a tanácsadásnak erre a formájára, s talán valamilyen módon a folytatás is megoldható lesz. A program keretében voltak workshopok, s elkészült egy öt kötetből álló könyvsorozat, mely munkajogi, és tárgyalástechnikai ismereteket is összefoglal.

A budapesti Gundel Étteremben megtartott zárókonferencián **Henrik Munthe**, a Norvég Munkaadói Szövetségtől a munkaügyi kapcsolatok és a szociális párbeszéd összefüggéseiről tartott előadást, **Ragne Eikrem** ugyanettől a szervezettől arról beszélt, miként teremthető meg a munka és a családi élet összhangja. **Ujfalussy Judit**, az Innovation Norway képviselőjében a Decent Work Program eredményeiről beszélt. **Spiegelné Balogh Livia** (MSZOSZ) a magyar kollektív szerződésekről tartott előadást, **dr. Dudás Katalin** pedig az online ingyenes munkajogi szolgáltatás tapasztalatairól. **MGY**

A ZÁRÓKONFERENCIA KÉPEKBEN

Tove Skarstein, Norvégia magyarországi nagykövete

Ujfalussy Judit, Innovation Norway

Wimmer István főtitkár, mellette Spiegelné Balogh Livia (MSZOSZ)

Klajkó Kata, az MGYOSZ-projekt koordinátora

Henrik Munthe, Norvég Munkaadók Szövetsége

Ragne Eikrem, Norvég Munkaadók Szövetsége

BERUHÁZÁSI OFFENZÍVA MUNKAHELYEKÉRT ÉS NÖVEKEDÉSÉRT

Az Európai Bizottság november 26-án 315 milliárd euró összegű beruházási tervet jelentett be, amelynek célja, hogy Európában újból elinduljon a növekedés és több ember kerüljön vissza a munkaerőpiacra.

NAGY ERŐVEL INDUL

Jyrki Katainen, a munkahelyteremtésért, a növekedésért, a beruházásokért és a versenyképességért felelős alelnök: „Európában új beruházásokra van szükségünk, és ehhez további magánforrásokat kell mozgósítanunk. Az új Európai Stratégiai Beruházási Alap révén meghatározódnak majd a forrásaink. Minden egyes, közpénzből származó és az Alapba befizetett euró révén megközelítőleg 15 euró értékű olyan beruházás keletkezik majd, amely másképp nem jöhetett volna létre. Az Alap igen jelentős tűzerővel indul majd, és amennyiben újabb érdekelt felek csatlakoznak hozzá, tovább bővítheti tevékenységét. A Bizottság felszólítja a tagállamokat és a nemzeti fejlesztési bankokat az Alaphoz való csatlakozásra, hogy ezáltal megsokszorozódjon az Alap hatása és még pozitívabb visszahatást gyakorolhasson az európai gazdaságra.”

Az Európai Bizottság becslései szerint a tervezett intézkedések a következő három évben összességében 330-410 milliárd euróval járulhatnak hozzá az uniós GDP-hez, és mintegy 1,3 millió új munkahelyet hozhatnak létre.

A terv három fő részből áll:

- új, közpénzekkel fedezett Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) létrehozása legalább 315 milliárd EUR összegű további befektetési tőke mobilizálására a következő három év (2015-2017) során;
- támogatási programokkal párosuló hiteles projektportfólió meghatározása, annak érdekében, hogy a beruházásokat az azokra leginkább rászoruló területekre irányítsák;
- ambiciózus ütemterv Európa beruházási vonzerejének fokozása és a szabályozási szűk keresztmetszetek kiküszöbölése érdekében.

Az Európai Bizottság elnöke, Jean-Claude Juncker a következőket nyilatkozta a tervvel kapcsolatban: „Ha Európa többet fordít beruházásokra, jobban virágozik majd az európai gazdaság, és nő a munkahelyek száma – ez ennyire egyszerű. A mai napon az Európai Befektetési Bankkal szoros partnerségben előterjesztett beruházási terv a beruházások ösztönzésének nagyra törő és új módja, amely anélkül valósul meg, hogy új adósságállomány keletkezne. Itt az ideje, hogy befektessünk a jö-

vőnkbe az Európa számára kulcsfontosságúnak számító stratégiai területeken, köztük az energiaügy, a közlekedés, a széles sávú hálózatok, az oktatás, a kutatás és az innováció területén. Számítok az Európai Parlamentre és a tagállamokra abban, hogy kiveszik részüket a stratégiai beruházások új európai alapjának létrehozásában és annak mielőbbi működőképessé tételében. Mozgásba kell hoznunk Európát, és ma eljött az alkalom, hogy felálljunk a rajtvonalra.

A beruházási terv részletesebben így néz ki:

1. Kiegészítő beruházási források mozgósítása

A beruházási terv a következő három évben (2015-2017) legalább 315 milliárd euró összegű köz- és magánberuházást jelent a reálgazdaság számára. Napjainkban, amikor a közpénzeket illetően forrásszűkében vagyunk, miközben a pénzintézetek számlái, illetve és az egyéni és vállalati számlák felhasználható pénzügyi likviditást mutatnak, az jelenti a nagy kihívást, hogy megtörjük a bizalomhiányt és a beruházások alacsony szintje alkotta ördögi kört. A beruházási terv a köz- és magánforrások intelligens mozgósítását irányozza elő ennek során a közforrásból származó minden egyes eurót újabb magánberuházások megvalósítására használnak majd fel, az adósságállomány növelése nélkül.

Az új Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) az Európai Beruházási Bankkal (EBB) való partnerségben valósul meg. Az uniós költségvetésből származó 16 milliárd EUR összegű kezességvállalásra épül, az EBB által tett 5 milliárd eurós kötelezettségvállalás mellett. A korábbi tapasztalatokon alapuló óvatos becslés szerint az Alap multiplikátor-hatása 1:15 lesz. Más szóval minden egyes, közpénzből származó és az Alapon keresztül mobilizált euró révén 15 euró értékű olyan beruházás keletkezik, amely másképp nem valósult volna meg.

Az Alap az infrastrukturális – nevezetesen a széles sávú és energiahálózatokkal kapcsolatos – beruházásokra, valamint az ipari központok közlekedési infrastruktúrája, továbbá az oktatás, a kutatás és innováció, a megújuló energia és a kkv-k és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok területén történő beruházásokra helyezi a hangsúlyt. Annak köszönhetően, hogy az Alap az EBB csoport létező struktúrájába illeszkedik majd, a felállítása gyorsan – már 2015 tavaszán – megtörténhet. Az Alap képes arra, hogy több mint 315 milliárd kiegészítő finanszírozást mozgósítson a 2015-2017 közötti időszakban. Az a célunk, hogy az Alap 2015 közepére működőképes legyen.

Ezenfelül ezt a beruházást kiegészíti majd a 2014-2020-ra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok tőkeáttételi hatásának maximálisra növelése, amelynek során a hagyományos vissza nem térítendő támogatások helyett inkább kölcsönöket, saját tőkét vagy garanciákat alkalmaznak majd. Ezáltal a tőkeáttételi mutató 1:3-1:4 közé emelkedik. Az innovatív pénzügyi eszközök összegének megketőzésével és az ezáltal létrejött tőkeáttételi hatás kiaknázásával 20-35 milliárd euró mozgósítható kiegészítő beruházások céljára 2015 és 2017 között.

2. Támogatási programokkal párosuló hiteles projektporfólió annak érdekében, hogy a pénzt az azokra leginkább rászoruló területekre irányítsák.

A beruházási terv segítségével a források eljutnak a reálgazdaságba egy, az uniós szintű, életképes projekteket azonosító átlátható projektporfólió létrehozása révén, továbbá a projektek kiválasztásához és strukturálásához, valamint több innovatív pénzügyi eszköz alkalmazásához nyújtott technikai támogatásnak köszön-

hetően. Az új Alap támogatja a stratégiai beruházásokat az infrastruktúra – nevezetesen a széles sávú és az energiahálózatok, az ipari központok közlekedési infrastruktúrája, továbbá az oktatás, a k+f, a megújuló energia és az energiahatékonyság – területén.

Ezenfelül Európa-szerte támogatást biztosít a kkv-k és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok kockázatfinanszírozásához. A támogatás révén a kedvezményezettek áthidalhatják a tőkehiányt azáltal, hogy magasabb összegű közvetlen saját tőkéhez jutnak és kiegészítő garanciák állnak rendelkezésükre a kkv-hitelekhez.

A tagállamok már most is benyújtják a 2014-ben létrehozott közös Bizottság-EBB munkacsoport számára az alábbi három kulcsfontosságú kritérium szerint kiválasztott projektek listáját:

- Uniós hozzáadott értékkel rendelkező, az uniós célkitűzéseket támogató projektek.
- Gazdasági életképesség és érték – a magas társadalmi-gazdasági megtérüléssel rendelkező projektek előtérbe helyezése.
- A legkésőbb három éven belül elkezdhető projektek, azaz amelyek esetében a 2015-2017-es időszakban ésszerűen tőkekiadások várhatók.

Ezenfelül a jegyzékben szereplő projekteknek rendelkezniük kell azzal a potenciállal, hogy máshonnan származó forrásokat mozgósítsanak. Továbbá ésszerű méreteűeknek és méretezhetőeknek kell lenniük (ágazatonként/alágazatonként elkülönítve).

3. A beruházási akadályok felszámolásának menetrendje

A beruházási terv menetrendet tartalmaz a beruházásokat visszavető ágazatspecifikus szabályok felszámolására.

Az üzleti környezet és a finanszírozási feltételek javítása érdekében a terv a pénzügyi ágazaton belüli intézkedésekre helyezi a hangsúlyt; ezek közé tartozik például tőkepiaci unió létrehozása, amelynek célja, hogy javítsa a kkv-k és a hosszú távú beruházások számára biztosított tőkekinálatot.

Prioritást élvez majd a fontos infrastrukturális ágazatokban – köztük az energiaügy, a távközlés, a digitális piacok és a közlekedés területén – továbbra is mindenhol jelen lévő jelentős szabályozási és nem szabályozási akadályok, valamint a szolgáltatási és termékpiacokon jelen lévő akadályok megszüntetése. **EB**

LEGYŐZNI A BIZALMI VÁLSÁGOT

Werner Hoyer, az Európai Beruházási Bank elnöke:

„Európában bőséges likviditással rendelkezünk, a beruházások szintje azonban nem kielégítő. Bizalmi válsággal nézünk szembe, így jelenleg az a kihívás áll előttünk, hogy a magánberuházásokat ismét vonzó projektekkel kapcsoljuk össze. Ennek eléréséhez több kockázatot kell vállalnunk, hogy a projektgazdákat a beruházásaik elindítására ösztönözzük. Az új Európai Stratégiai Beruházási Alap célzott, katalizátorként ható kockázatviselő képességgel ruhazza fel a gazdaságilag életképes beruházásokat, a projektek kiválasztása és irányítása során a Bank szakértelmére és tapasztalataira támaszkodva. Ezt más kezdeményezések kísérik majd, köztük a szabályozási akadályok elhárítása és egy beruházási tanácsadó szolgálat létrehozása, amelynek célja a projektfejlesztés és -előkészítés ösztönzése szerte Európában.”

A magyar rászorulóknak 93,8 millió eurós EU-támogatás jut

Az Európai Bizottság jóváhagyta a magyarországi operatív programot, melynek révén hazánk is részesül a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alpból. Magyarország 93,8 millió euróhoz jut a 2014-2020-as időszakban, mellyel a leginkább rászorulóknak biztosítanak természetbeni segítséget. Az uniós pénzüsszeget 16,6 millió eurós hazai forrás egészíti ki.

KIEMELT FIGYELEM

Marianne Thyssen, a foglalkoztatásért, a szociális ügyekért, valamint a munkavállalói készségeket és mobilitásért felelős uniós biztos: „Örömmre szolgál, hogy Magyarországon is életbe lép a program, és így az ország legkiszolgáltatottabb lakossága jut támogatáshoz. Különösen nagyra értékelem, hogy a program kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekekre, megakadályozva, hogy a szegénységi csapda generációról generációra szálljon.”

A segítségnyújtási alap Magyarországon szegény családokban nevelkedő gyermekeket, hajléktalanokat, valamint olyan fogyatékosokkal élőket és időseket támogat, akik alacsony jövedelemmel rendelkeznek. A rendelkezésre álló finanszírozás segítségével élelmiszer-csomagokat juttatnak el a rászorulóknak, és meleg ételt osztanak. A rászoruló gyermekek családjainak az élelmiszeren felül alapvető életfenntartási cikkeket is juttatnak. A rendelkezésre álló támogatás több mint felét erre a célcsoportra fordítják. Az alap támogatása révén folytatott tevékenységek között a hajléktalanok társadalmi befogadását célzó kísérőintézkedések is szerepelnek. A többi célcsoportot illetően az effajta intézkedéseket az Európai Szociális Alap és a nemzeti programok keretében valósítják meg.

Mint ismeretes, a 2014 januárjában létrehozott, a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap az európai szolidaritás erőteljes szimbóluma. Célja elsősorban, hogy kiutat jelentsen a szegénység és nélkülözés csapdájából; nem pénzügyi, hanem természetbeni segítséget biztosítva az EU leginkább rászoruló polgárai számára. 2014 és 2020 között az alap reálértéken 3,8 milliárd euróval gazdálkodik.

A segítségnyújtási alap a szegénység leg súlyosabb formáinak enyhítésével elősegíti a társadalmi kohézió megerősítését. Hozzájárul emellett az Európa 2020 stratégia azon célkitűzésének megvalósításához, hogy 2020-ig legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Az alap mind a 28 uniós ország fellépéseit támogatja, melyek a leginkább rászorulóknak – egyéneknek, családoknak, háztartásoknak, vagy érintettek csoportjainak – különböző formákban juttatnak nem anyagi támogatást. A támogatás lehet élelmiszer, ruházat, egyéb személyes használatú alapvető cikk, többek között cipő vagy tisztálkodószer. A támogatás társadalmi integrációt ösztönző fellépésekre is fordítható.

A tagállamok nemzeti szinten kidolgozott operatív programjukban határozzák meg a leginkább rászoruló körét. Ezt követően szabadon döntenek arról, hogy milyen jellegű segítséget kívánnak nyújtani (élelmiszersegélyt, alapvető életfenntartási cikkeket, illetve a kettő kombinációját). Döntésük meghozatalánál saját helyzetük, illetve a természetbeni segélyek beszerzésének és a kedvezményezettekhez történő eljuttatásának módja játszik szerepet.

A leginkább rászorulókat támogató élelmiszerosztás uniós programja 1987 óta fontos ellátási forrássá vált a társadalom legelesettebb tagjaival közvetlen kapcsolatban álló és az élelmezésüket biztosító szervezetek számára. A program létrehozásakor azt tartották szem előtt, hogy a mezőgazdaságban jelentkező többletet ésszerű módon használják fel. A közös agrárpolitika egymást követő reformjai következtében az intervenciós készletek kimerülésével kell számolni, és részben a rendelkezésre álló készletekben tapasztalható bizonytalanságoknak tudható be, hogy az élelmiszer-osztási program 2013 végén megszűnt. Helyébe a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap lépett.

EB

Tönkretehetik a kisebb cégeket az új uniós áfaszabályok?

Jelentős többletterherrel kell számolniuk a jövő évtől azoknak a vállalkozásoknak, amelyek külföldre nyújtanak elektronikus szolgáltatásokat. Komoly adminisztrációs kötelezettséggel jár ugyanis a január 1-jén hatályba lépő uniós szabályozás, amely szerint a cégeknek a szolgáltatás megrendelőjének államában kell majd az áfát megfizetni például az interneten letölthető zenék, applikációk és játékok után. A növekvő bürokratikus terhek miatt számos európai országban ellenállást váltott ki az intézkedés, amely főként azokat a kisebb vállalkozásokat fogja sújtani, amelyek nem rendelkeznek kiterjedt nemzetközi hálózattal.

Azoknak a cégeknek, amelyek az Európai Unió valamely tagállamából egy másik tagállamában élő magánszemélynek nyújtanak interneten keresztül szolgáltatásokat, a szolgáltatás ára után a jövő év elejétől már nem otthon, hanem a vevő országában kell megfizetniük az általános forgalmi adót. Az új uniós szabályozás célja az adóelkerülés visszaszorítása, mivel számos multinacionális cég, köztük például az Apple, az Amazon, vagy akár a Google, jelentős hasznot húz abból, hogy csak a székhelyük szerinti országban kell – általában alacsony mértékkel – adót fizetniük. A jövő évtől azonban azokban az országokban is meg kell fizetniük az adót, ahol a szolgáltatásaikat eladják. Ez a legtöbb európai országnak várhatóan jelentős költségvetési többletbevételt fog eredményezni. Anglia például az új szabályozástól évente nagyságrendileg 370 millió euró többlet-adóbevételt vár. Hazánkban is jelentős mértékben növekedhet majd a költségvetés bevétele, mivel Magyarországon az áfa kulcsa európai viszonylatban is kimagasló.

Az új szabályok bevezetése azonban a gyakorlatban azt fogja eredményezni, hogy egy-egy cégnek akár több tíz másik uniós tagállamban is keletkezhet adókötelezettsége. A több országot felölelő adókötelezettségek teljesítése a kisvállalkozások részére várhatóan aránytalan terhet jelenthet. „Bár a szabályok lehetővé fogják tenni, hogy a magyar vál-

lalkozások az adóbevallásukat továbbra is csak a magyar adóhatóságnak nyújtsák be, az adóbevallásban tételesen meg kell majd jelölni, hogy mely országokba és milyen értékben nyújtottak szolgáltatást, illetve az egyes célországokban milyen áfa-kulcs szerint és mekkora adójuk keletkezik” – mondta el Harcos Mihály a Ryan amerikai adótanácsadó cég adószakértője.

Az új szabályozással megjelenő adminisztrációs terhek bevezetése az Európai Unió számos országában ellenállásba ütközik. Azok a kisvállalatok és start-up vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek nemzetközi háttérrel, nincsenek más tagállamokban működő testvérvállalataik, csak úgy fognak tudni megfelelni az új szabályoknak, ha az érintett külföldi országok adószabályait ismerő külső tanácsadókat vonnak be. Egyes nemzetközi felmérések szerint az új szabályok a vállalkozások éves könyvelési költségeit akár átlagosan 500 euróval is növelhetik. „Számos nemzetközi kezdeményezés van Európa-szerte az új szabályok hatálybalépésének elhalasztására, sokan ugyanis egyenesen arra számítanak, hogy a kisebb cégek nem fogják túlélni a megnövekedett bürokráciát. Mindezek ellenére egyelőre minden jel arra mutat, hogy 2015. január 1-jétől az eredeti elképzeléseknek megfelelően életbe fog lépni az új szabályozás” – mondta el Békés Balázs, a Ryan régiós vezetője. **MGY**

NAGY ADMINISZTRÁCIÓ

Az új adóbevallási nyomtatvány még nem érhető el a NAV honlapján, de az már most tisztán látható, hogy a vállalkozásoknak a jelenleginél lényegesen több adatot kell majd szolgáltatniuk az adóhatóságnak, köztük olyanokat is, amelyek más országok adómértékeinek és adószabályainak az ismeretét igényli. Ráadásul a vállalkozásoknak az adóbevallásaik alátámasztására olyan nyilvántartásokat kell majd vezetniük, amely alapján bármelyik érintett európai uniós tagállam adóhatósága ellenőrizni tudja a bevallott adó helyességét, és a nyilvántartásokat 10 évig meg kell őrizniük.

AZ EURÓPAI ÉPÍTÉSZELET TÖRTÉNETE

Európa építészelete közös szelleml örökségünk egyik legértékesebb része. Az építészet anyagba öltöztetett alkotás, amellyel az építész – s jobbára az építetű is – a jelenek üzen, s hozzá a jövő számára igyekszik megörökíteni magát

LÉPCSŐHÁZAK ÉS ELŐCSARNOKOK MŰVÉSZETE

Somlai Tibor gyönyörű, különleges sorozatának ez már a negyedik kötete. Különleges, mert kultúránk kevésbé ismert értékeit mutatja meg, s mert értékmentő.

Az építészet- és művészettörténelmi tevékenységéért sokszorosan, brit lovagi ranggal is kitüntetett szerző kitűnő definíciót ad: „Jóformán minden, ami emberi lény mozgására alkalmas teret zár be – épület; az *építészet* fogalma csupán az esztétikai érzék számára tervezett épületekre vonatkozik.” Az esztétikai érzék itt nyilvánvalóan mindazon érzésünket és gondolatunkat jelenti, amelyek az épület látványára reagálnak, hiszen ez teszi az építészeti alkotásokat kimagasló jelentőségű tömegkommunikációs eszközzé is. Kiemeli, könyve pedig bizonyítja: „Az építészet minden vizuális művészet közül a legátfogóbb (...) Amíg emberi lények népesítik be a földet, nem lesz kor építészet nélkül.”

Ez a kitűnő kötet, amelyet világszerte az építészettörténet alaplűvének tekintenek, egyaránt nagyon jó arra, hogy felidézzük, milyen sokat jelent, mennyi értéket teremtett ez a világunkat nagyban meghatározó alkotóművészet, az abban kevésbé járatosak pedig alaposabban is megismerkedjenek a történetével, lássák majd' két évezredes útjának sok karakteres alkotóját, remekét. Minderről felettébb élvezetes képet, kellemes olvasmányt kínál.

NIKOLAUS PEVSNER
Az európai építészet története

Corvina Kiadó, 2014,
5., átdolgozott kiadás

SOMLAI TIBOR – SZÉKELY PÉTER
Fent és lent

Pest-budai lépcsőházak
1835-1945
Corvina, 2014

A tárgyi- és vele a benne tárgyiasult szelleml örökségünknek olyan remekait vagy az adott korszakra különösen jellemző darabjait tárja elének, amelyek jelentős részét már csak így ismerhetjük meg, mások a pusztulás szélén állnak.

A kiadó ajánlójából idézve: „A mostani válogatás a legreprezentatívabb budapesti lépcsőházakat és előcsarnokokat mutatja be 1835-től 1945-ig – az egyszerű bérházakétól a pompás palotákéig. Ezeknek a gyönyörű belső tereknek a világába nyújt bepillantást a kötet, ugyanabban a szubjektív hangnemben, mint a szerző előző kötetei. Székely Péter fotóművész nagyszerű felvételei és a fotókhoz fűzött oldott hangú elemzések csaknem száz budapesti lakóház lépcsőházával ismertetnek meg bennünket.”

Sajátos funkciójú tér a lépcsőház: átmenet a külvilág és a lakásban megtestesülő magánszféra között. Igényes kialakítása kedvez a házban élők szépérzékének, másrészt általa nagyrészt a belépőnek mutatják meg magukat. Jól tükrözi, hogy – amint Somlai írja – „egy épületbe belépve az első benyomás a legfontosabb”.

Az album megmutatja, milyen nagy műgonddal, a részletek finom kidolgozásával tették a lépcsőházakat hajdan az építőművészet, azon belül a belsőépítészet értékes alkotásaivá, s a város kincseinek részévé.

Dr. Osman Péter